

מזכירות הממשלה

מעודכן ליום 13.06.2024

סדר היום

לישיבת ועדת השרים לענייני חקיקה

יום ראשון, י' בסיון התשפ"ד - 16 ביוני 2024

(בשעה 13:00 / בתום ישיבת הממשלה - במזכירות הממשלה)

<u>נושא</u>	<u>מספר נספח</u>	<u>השר המגיש</u>
א. טיוטת חוק התכנון והבנייה (הוראת שעה) (תיקון מס'), התשפ"ד-2024	ח252	שר הפנים
ב. הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (ועדת מכרזים), התשפ"ג-2023 של חה"כ יואב סגלוביץ' ואחרים (פ/3616)		
ג. הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (איסור התניית שכר לנציג בעל רישיון להפעלת קו אוטובוס כנגד מתן קנס לנוסע בלא כרטיס), התשפ"ד-2024 של חה"כ יצחק פינדרוס ואחרים (פ/4482)		

- המשך הדיון

ד. הצעת חוק התקשורת (בזק ושידורים) (תיקון - איסור על מסרוני פלאש), התשפ"ד-2024 של חה"כ נאור שירי ואחרים (פ/4522)

ה. הצעת חוק הגנת הצרכן (תיקון - חובת הקלטת שיחות, שמירתן ומסירתן לצרכן), התשפ"ג-2023 של חה"כ מירב כהן ודוד ביטן (פ/3535)

- המשך הדיון

ו. הצעת חוק המים (תיקון - קביעת תעריפי מים לחקלאות), התשפ"ד-2024 של חה"כ אלון שוסטר ורם בן ברק (פ/4472)

ז. הצעת חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד) (תיקון - הבאת ביציות מופרות מחוץ לישראל), התשפ"ד-2024 של חה"כ יוראי להב הרצנו ואחרים (פ/4225)

- המשך הדיון

ח. הצעת חוק החומרים המסוכנים (תיקון - פרטי התקשרות למרכז רעלים), התשפ"ד-2023 של חה"כ אליהו ברוכי ואחרים (פ/4068)

ט. הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי (תיקון - ניפוק תכשיר מרשם שניתן במרשם אלקטרוני או ידני בתנאי הסדר בכל בתי המרקחת), התשפ"ד-2024 של חה"כ שלום דנינו (פ/4590)

י. הצעת חוק הנוער (טיפול והשגחה) (תיקון - ביטול הגנת קטין מפני פרסומים מזיקים במקרה של טיפול ואשפוז פסיכיאטריים), התשפ"ד-2023 של חה"כ גלית דיסטל אטבריאן (פ/4124)

יא. הצעת חוק דמי הבראה, התשפ"ד-2023 של חה"כ ניסים ואטורי (פ/4028)

יב. הצעת חוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות (תיקון - העסקת עובד זר בתחזוקה וניקיון במעון היום), התשפ"ג-2023 של חה"כ שרון מרים השכל (פ/3118)

יג. הצעת חוק למניעת תרם חברתי בבתי ספר, התשפ"ד-2023 של חה"כ עידן רול ואחרים (פ/3975)

יד. הצעת חוק להטמעת מורשת יהדות ספרד והמזרח במערכת התיכון וההשכלה הגבוהה, התשפ"ג-2023 של חה"כ מאיר כהן ואחרים (פ/3758)

טו. הצעת חוק חובת המכרזים (תיקון - משרד החינוך), התשפ"ג-2023 של חה"כ יוסף טייב ואחרים (פ/3837)

טז. הצעת חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב) (תיקון - חישוב עליית מחירי הארנונה), התשפ"ג-2023 של חה"כ משה גפני ויעקב אשר (פ/1928)

יז. הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (הוראת שעה - חרבות ברזל) (נקודות זיכוי בעד בן זוג במילואים), התשפ"ד-2024 של חה"כ שלי טל מירון ואחרים (פ/4257)

יח. הצעת חוק החברות הממשלתיות (תיקון - רציפות כהונת דירקטורים מקרב העובדים), התשפ"ד-2024 של חה"כ משה פסל (פ/4459)

יט. החלת דין רציפות על הצעת חוק הנכים (תגמולים ושיקום) (תיקון מס' 32) (הארכת תקופת הערעור על החלטת קצין תגמולים), התשפ"ב-2022 (ה"ח הכנסת מס' 900 מיום 25.5.2022) חק237

כ. הצעת חוק קליטת חיילים משוחררים (תיקון - שימוש בפיקדון לטיפול נפשי), התשפ"ד-2023 של חה"כ שלי טל מירון וחווה אתי עטייה (פ/4038)

- המשך הדיון

כא. הצעת חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תיקון - יתומי צה"ל), התשפ"ג-2022 של חה"כ שרון ניר ואחרים (פ/709)

- המשך הדיון

כב. הצעת חוק הכרה בחטוף כנכה או כחלל צה"ל (תיקוני חקיקה), התשפ"ד-2024 של חה"כ רון כץ ואופיר כץ (פ/4214)

- המשך הדיון

כג. הצעת חוק רכזי ביטחון שוטף צבאיים, התשפ"ג-2023 של חה"כ רם בן ברק (פ/1246)

כד. הצעת חוק-יסוד: שירות מילואים של חה"כ אוהד טל ואחרים (פ/4582)

כה. הצעת חוק סמכויות שעת חירום (מעצרים) (תיקון - מעצרים מינהליים בגין חברות בארגון טרור), התשפ"ד-2024 של חה"כ שמחה רוטמן (פ/4558)

כו. הצעת חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי (תיקון - הפטר לאלתר לחייב יחיד מעבר לגיל פרישה), התשפ"ד-2024 של חה"כ שלום דנינו (פ/4382)

- המשך הדיון

כז. הצעת חוק החברות (תיקון - פרסום דוחות כספיים של מונופול), התשפ"ד-2024 של תה"כ ולדימיר בליאק (פ/4424)

כח. הצעת חוק העונשין (תיקון - מרמה והפרת אמונים), התשפ"ג-2023 של תה"כ אפרת רייטן מרום (פ/1884)

כט. הצעת חוק למניעת הטרדה מינית (תיקון מס' 16) (הרחבת תחולה לעניין קבלן שירות), התשפ"ד-2024 (ה"ח הכנסת מס' 1024 מיום 10 ביוני 2024) - דיון נוסף לפני קריאה ראשונה

טיוטת חוק

א. שם החוק המוצע

חוק התכנון והבנייה (הוראת שעה) (תיקון מס' 10), התשפ"ד-2024

ב. מטרת החוק המוצע, הצורך בו, עיקרי הוראותיו והשפעתו על הדין הקיים

הצעת החוק מציעה לבצע תיקון בפרק הי' לחוק, העוסק במכוני בקרה, וזאת בנוגע לחובת העסקת בקר מורשה מטעם השר להגנת הסביבה או עובד מעובדי משרדו (להלן – בקר מורשה הגנת הסביבה), הנדרש במכון בקרה לפי סעיף 158כא(א)(2) לחוק, ומהווה תנאי למתן רישיון למכון בקרה לפי סעיף 158טו(א)(1)(ד) לחוק. זאת לאחר שנמצא כי הדרישה בחוק לבקר מורשה בתחום הגנת הסביבה, אינה צפויה לייעל את הליך הרישוי, אלא להיפך, היא עלולה להכביד על הליך הרישוי ביחס למצב הקיים כיום.

ג. השפעת החוק המוצע על חוקים קיימים

חוק התכנון והבנייה יתוקן בהתאם להצעת החוק

ד. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, על תקנים במשרדי הממשלה ועל ההיבט המינהלי

אין השפעה

ה. הערות היועצת המשפטית לממשלה

ביום 05.05.24, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (אזרח), אישרה שאין מניעה משפטית להגיש את טיוטת החוק.

ו. הערות של משרדי ממשלה ורשויות ציבוריות אחרות

הצעת החוק פורסמה להערות הציבור עד ליום 29.05.24 חצות, עם סיום הפרסום לא התקבלו הערות ממשרדי ממשלה גופים ממשלתיים וגופים אחרים, כן התקבלו שתי הערות מגורמים פרטיים, אחת שאינה רלוונטית ושנייה שהיא אמירה כללית ביחס לחשיבות הבחינה של ההיבט הסביבתי בפריקטים של בניה. המענה להערה זו הינו שההיבט הסביבתי ימשיך להיבחן על ידי המשרד להגנת הסביבה בשלב המידע להיתר, כאשר הבדיקות הנדרשות בהיבט זה בשלב בקרת התכנון, שהן בדיקת הנדסיות מבניות תבוצענה על ידי הבקרים הרגילים בהתאם למפרטים הקבועים הנדרשים לבדיקה.

כמו כן, ביום 16.04.24, הוצגה טיוטת הצעת החוק במועצה הארצית לתכנון ולבנייה. הובהר הצורך בקידומה, לא התקבלו הערות והנושא זכה לתמיכה של המשרד להגנת הסביבה. מצורף תמלול הדיון במועצה שכן פרוטוקול הדיון טרם אושר.

ז. להלן נוסח החוק המוצע ודברי הסבר

טיוטת חוק מטעם משרד הפנים:

טיוטת חוק התכנון והבנייה (הוראת שעה) (תיקון מס' 10), התשפ"ד-2024

1. הוספת סעיף 158טו, בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965¹, אחרי סעיף 158טו יבוא:

(א) על אף האמור בסעיפים 158טו(א)(1)(ד) ו- 158כא(א), בתקופה שמיום כ"ד בסיוון התשפ"ד (30 ביוני 2024) עד יום י"א בטבת התשפ"ו (31 בדצמבר 2025) רשאי שר הפנים לתת לגוף רישיון להפעיל ולשמש מכון בקרה, אף אם לא פועל בשירותו בקר מורשה הגנת הסביבה לעניין גורם מאשר המנוי בסעיף 158כא(א)(2).

(ב) שר הפנים רשאי להאריך את התקופה האמורה בסעיף קטן (א), לעניין כל סוגי הבקשות להיתר או לחלקם, בתקופה או בתקופות נוספות שלא יעלו על שנה כל אחת, ובלבד שסך כל תקופות ההארכה לא יעלו על שנתיים.

דברי הסבר

סעיף 1 לצורך ייעול ההליכים בתחום התכנון והבנייה וכדי לתת מענה לסוגיות שעלו בהפעלת הליכים לפי החוק במתכונתו הנוכחית, מוצע לבצע תיקון בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965 (להלן – החוק) כמפורט להלן.

בהצעת חוק זו מוצע לבצע תיקון בפרק ה'3 לחוק, העוסק במכוני בקרה, וזאת בנוגע לחובת העסקת בקר מורשה מטעם השר להגנת הסביבה או עובד מעובדי משרדו (להלן – בקר מורשה הגנת הסביבה), הנדרש במכון בקרה לפי סעיף 158כא(א)(2) לחוק, ומהווה תנאי למתן רישיון למכון בקרה לפי סעיף 158טו(א)(1)(ד) לחוק.

בהתאם להסדר החוקי הקבוע בהוראות החוק ותקנות התכנון והבנייה (הקמת מכון בקרה ודרכי עבודתו), התשע"ח-2018, מכון בקרה יפעל לצורך ביצוע בקרת תכן ובקרת ביצוע. בהתאם להוראות סעיף 158טו(א)(1)(ד) לחוק, לצורך מתן רישיון למכון בקרה נדרש, בין השאר, שיפעלו בשירותו בקרים מורשים. בהתאם להוראות סעיף 158כא לחוק, מכון בקרה נדרש להעסיק בקרים מורשים לעניין הגורמים המאשרים הבאים: שר הבריאות, השר להגנת הסביבה, הרשות הארצית לכבאות והצלה והרשות המוסמכת כמשמעותה בחוק ההתגוננות האזרחית, התש"א-1951. בהמשך לכך, נקבע בסעיף 158כג(א) לחוק כי לבקר מורשה יהיו נתונות הסמכויות של הגורם המאשר לפי החיקוק שלגביו הוא מורשה. משמעות הדברים היא שבקר מורשה שיוסמך על ידי הגורם המאשר הרלוונטי ויועסק במכון בקרה, יבצע את הבדיקות הנדרשות וייתן את האישור או ההתייחסות הנדרשת מטעם הגורם המאשר. זאת, כדי שהליך הבדיקה והאישור מטעם הגורמים המאשרים האמורים יבוצע כולו במכון הבקרה, על ידי הבקרים המורשים, ובמטרה לייעל את הליך הרישוי. עם זאת, במסגרת קידום תיקון לתקנות התכנון והבנייה (הקמת מכון בקרה ודרכי עבודתו), התשע"ח-2018, שנועד להסדיר את הוספתם של סוגי בקשות להיתרים שבהם יידרש אישור מכון בקרה, מעבר למחויב כיום (רק בקשות להיתר שעניינן הקמת בניין מגורים חדש כהגדרתו בחוק), ולאחר בחינה מעמיקה של הנושא, ניתוח נתונים וניסיון שהצטבר, נמצא כי הדרישה בחוק להעסקה של בקר מורשה בתחום הגנת הסביבה, אינה צפויה לייעל את הליך הרישוי, אלא להיפך, היא עלולה להכביד עליו ביחס למצב הקיים כיום. נמצא כי עיקר מעורבות המשרד להגנת הסביבה בהליך הרישוי היא במסגרת שלב המידע להיתר, באמצעות מסירת המידע וההנחיות הרלוונטיות, בעוד שבשלב בקרת התכן, לא נדרשת התייעצות או אישור מטעם המשרד להגנת הסביבה, למעט במקרים חריגים ביותר.

¹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307; התשפ"ד, עמ' 626.

כלומר, נמצא שבמרבית המקרים המשרד להגנת הסביבה מסיים את תפקידו כגורם מאשר בשלב מסירת המידע, ואינו נדרש בשלב בקרת התכן. כמו כן נמצא כי רוב הבדיקות הנדרשות בהיבטים סביבתיים בשלב בקרת התכן, הן בדיקות הנדסיות מבניות, אשר אינן דורשות בקר מורשה ויכולות להתבצע על ידי בקר "רגיל" (בקר בהתאם לסעיפים 158יח, 158יט, ו-158כ לחוק). זאת, למעט מקרים חריגים המחייבים מומחיות ייחודית, התמצצעות בתחום סביבתי ספציפי, והפעלת שיקול דעת, הכוללים שימוש תעשייתי מורכב, קרקעות מזוהמות, חומרים מסוכנים וקרינה, בהם ממילא, עמדתו המקצועית של המשרד להגנת הסביבה היא כי לא ניתן להקנות את סמכות המשרד להגנת הסביבה לבקר מורשה.

יצוין כי הבחינה שנעשתה בעניין זה בנוגע לבקשות להיתרים בתחום התעשייה, והצורך של בקר מורשה הגנת הסביבה כגורם רלוונטי בבחינת היתרים מסוג זה, טרם מוצתה, לפיכך, לא מוצע במסגרת התיקון הנוכחי לבטל את הוראת סעיף 158כא(א)(2) לחוק (המורה על העסקת בקר מורשה בתחום הגנת הסביבה במכון בקרה) באופן גורף. עם זאת, מאחר שבשלב זה בקשות להיתרים בתחום התעשייה אינם נכללים בבקשות להיתרים שבהן חובה לפעול באמצעות מכון בקרה, ומאחר שנמצא כאמור כי בהתייחס לבקשות להיתרים שאינן לשימושי תעשייה לא נדרש בקר מורשה בתחום הגנת הסביבה, מוצע לתקן את החוק כך ששר הפנים יהיה רשאי לתת לגוף רישיון להפעיל ולשמש מכון בקרה אף שלא פועל בשירותו בקר מורשה הגנת הסביבה, וזאת בהוראת שעה, כשלב ביניים זמני ועד לגיבוש הסדר קבוע ככל ויידרש ביחס לבקר מורשה בתחום זה.

יצוין כי הוראה דומה, לפיה לא נדרשת העסקה של כל הבקרים המורשים כתנאי למתן רישיון למכון בקרה, נקבעה בסעיף 158טו(ב)(1) לחוק, וזאת לעניין הקמת בניין מגורים חדש בלבד. ההוראה האמורה הוארכה בצו וצפויה לפקוע ביום כ"ד בסיוון התשפ"ד (30 ביוני 2024), בהתאם לצו התכנון והבנייה (הארכת התקופה האמורה בסעיף 158טו(ב) לחוק), התשפ"ד-2023.

בהתאם לכך, כדי לאפשר פעילות של מכון בקרה ללא בקר מורשה הגנת הסביבה, הן לעניין בניין מגורים חדש והן לעניין בקשות להיתרים שאין עניינן בניין מגורים חדש, מוצעת הצעת חוק זו.

מאחר שיום התחילה הנדחה של הוראות החוק בעניין מכון בקרה לעניין בקשות להיתרים בנושאים שאינם הקמת בניין מגורים חדש הוא כ"ה בסיוון התשפ"ד (1 ביולי 2024) (בהתאם לצו התכנון והבנייה (תיקון מס' 101) (דחיית יום התחילה הנדחה של החוק), התשפ"ד-2023, ובהתחשב במועד הפקיעה של תקופת ההארכה של הוראת סעיף 158טו(ב)(1) לחוק לעניין בקשות להיתרים שעניינן הקמת בניין מגורים חדש, מוצע להוסיף להוראות החוק את סעיף 158טו(א) כמפורט להלן:

מוצע כי בתקופה שתחילתה מיום כ"ד בסיוון התשפ"ד (30 ביוני 2024) (המועד בו תמה תקופת הארכה האמורה בסעיף 158טו(ב)(1) לחוק) עד יום י"א בטבת התשפ"ו (31 בדצמבר 2025) (המועד שממנו ואילך צפויות להתווסף למכוני הבקרה כל הבקשות להיתרים, למעט אלו שיוחלט להחריגן) לתת לשר הפנים את האפשרות לתת לגוף רישיון להפעיל ולשמש מכון בקרה, אף אם לא פועל בשירותו בקר מורשה הגנת הסביבה לעניין גורם מאשר המנוי בסעיף 158כא(א)(2). יובהר כי עד יום י"א בטבת התשפ"ו (31 בדצמבר 2025) מכוני בקרה לא יעסקו בבקשות להיתר שעניינן שימושי תעשייה, אשר לגביהם נדרשת כאמור בחינה נוספת.

מוצע לתת לשר הפנים את הסמכות להאריך את התקופה האמורה בסעיף קטן (א) המוצע בתקופה או בתקופות נוספות שלא יעלו על שנה כל אחת, ובלבד שסך כל תקופות ההארכה לא יעלו על שנתיים. מוצע כי סמכות זו של השר תהיה בנוגע לכל סוגי הבקשות להיתר או בנוגע לחלקם, באופן שיאפשר הפעלת שיקול דעת לנוכח ממצאי הבחינה שתושלם בעניין הצורך בבקר מורשה הגנת הסביבה בנוגע לבקשות להיתרים בתחום התעשייה.

מוגש על ידי שר הפנים

כ"ט באייר התשפ"ד
06 ביוני 2024

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים: חברי הכנסת יואב סגלוביץ'
אלעזר שטרן
דבי ביטון
רון כץ
קארין אלהרר
רם בן ברק

פ/25/3616

הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (ועדת מכרזים), התשפ"ג–2023

1. תיקון סעיף 142א .1 בפקודת העיריות¹ (להלן – הפקודה), בסעיף 142א(ט), במקום "סעיף 148" יבוא "סעיף 197א".
 2. ביטול סעיף 148 .2 סעיף 148 לפקודה – בטל.
 3. תיקון סעיף 149ג .3 בסעיף 149ג(ג)(2)(ב) לפקודה, המילים "או המכרזים" – יימחקו.
 4. תיקון סעיף 3170ג .4 בסעיף 3170 לפקודה –
 - (1) בסעיף קטן (ב), במקום "ועדת הכספים וועדת המכרזים" יבוא "ועדת הכספים";
 - (2) בסעיף קטן (ג), הסיפה החל במילים "ואולם בישיבות ועדת המכרזים" – תימחק.
 5. תיקון סעיף 197 .5 בסעיף 197 לפקודה, במקום "להעברת מקרקעין או טובין, להזמנת טובין או לביצוע עבודה" יבוא "לביצוע עסקה בטובין או במקרקעין, או לביצוע עבודה, או לרכישת שירותים".
 6. הוספת סעיפים .6 אחרי סעיף 197 לפקודה יבוא:
197א ו-197ב
- "ועדת מכרזים 197א. (א) תוקם ועדת מכרזים, מבין עובדי העירייה ועבודתה שתמלא את התפקידים המפורטים בסעיף 197ב, ואלה חבריה:

¹ דיני מדינת ישראל מס' 8, עמ' 197.

(1) המנהל הכללי של העירייה או מי שהוא מינה לנציגו והוא יהיה יושב ראש הוועדה;

(2) גזבר העירייה או מי שהוא מינה לנציגו;

(3) היועץ המשפטי של העירייה או עורך דין שהוא מינה לנציגו.

(ב) המנהל הכללי של העירייה, גזבר העירייה והיועץ המשפטי של העירייה, רשאים למנות ממלא מקום להם או לנציגיהם.

(ג) התלטות ועדת המכרזים יתקבלו ברוב קולות חברי הוועדה, יהיו מנומקות ויירשמו בפרוטוקול שייחתם בידי חברי הוועדה הנוכחים בישיבה; כל חברי הוועדה יהיו מניין חוקי בישיבת הוועדה.

(ד) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע משאר הוראות הפקודה והוראות כל דין לעניין התקשרות העירייה בחוזה.

תפקידי ועדת המכרזים 197ב. תפקידי ועדת המכרזים הם להחליט על כל התקשרות לביצוע עסקה בטובין או במקרקעין, לביצוע עבודה או לרכישת שירותים שמבצעת העירייה, לערוך הליך התקשרות במכרז או בפטור ממכרז ולקבל כל החלטה הנדרשת לביצוע תפקידיה; לעניין זה, "התקשרות" – למעט התקשרות כאמור בסעיפים 198א או 198ב.

7. תיקון סעיף 198 בסעיף 198 לפקודה, אחרי "לקבוע בהן" יבוא "תנאים להבטחת קיומו של מכרז וכן".

8. תיקון פקודת המועצות המקומיות², בסעיף 13ב – המועצות המקומיות

(1) האמור בו יסומן "א";

(2) במקום "ו-149" יבוא "149ב, ו-196 עד 198ב";

² פקודת העיריית (נוסח חדש)

(3) בסופו יבוא :

"(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), חבר הוועדה כאמור בסעיף 197א(א)(3) לפקודה האמורה, יכול שיהיה מי שאינו עובד המועצה המקומית".

- תחילה 9. תחילת החוק ביום יח' בחשוון התשפ"ד (2 בנובמבר 2023).
10. צו שהותקן לפי סעיף 2 לפקודת המועצות המקומיות, בעניין מכרזים, ושהיה בתוקף ערב תחילת חוק זה, יראו אותו כאילו הותקן לפי סעיף 198 לפקודה, כנוסחו בסעיף 5 לחוק זה, כפי שהוחל בסעיף 13ה1 לפקודת המועצות המקומיות, כנוסחו בסעיף 6 לחוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

במסגרת החלטת ממשלת ישראל 549 – "תכנית לטיפול בתופעות הפשיעה והאלימות בחברה הערבית 2022-2026" מיום 24.10.2021, הוחלט, בין השאר, לבחון שינויים והתאמות נדרשים בהליכי המכרזים והתקשרויות ברשויות מקומיות במטרה לצמצם את יכולת ההשפעה של ארגוני פשיעה, על הליכי ותוצאות המכרזים וההתקשרויות, ובתוך כך לבחון שינויים נדרשים בהרכב ועדות המכרזים ותפקידיהן, זאת בהתאם להמלצות דו"ח הצוות לבחינת דרכים לחיזוק שלטון החוק וטוהר-המידות בשלטון המקומי (2016). צוות זה, אשר כלל נציגים מארבעת הגופים הנוגעים לעניין - משרד המשפטים, משרד הפנים, משטרת ישראל והשלטון המקומי, הגיש דין וחשבון העוסק בשורה של נושאים ותמלצות. מתוך דוח הצוות מוצע בתזכיר חוק זה ליישם את ההמלצות הנוגעות להליכי ותוצאות המכרזים וההתקשרויות.

הצעת החוק מציעה תיקון לפקודת העיריות ובמסגרתו ביטול סעיף 148 לפקודת העיריות לעניין הרכב ועדת המכרזים של העירייה, ושינוי הרכב ועדת המכרזים בשלטון המקומי להרכב מקצועי. כמו כן, כיום, ועדת המכרזים בשלטון המקומי דנה במכרזים בלבד (ולא הליכי התקשרות אחרים בפטור ממכרז) והינה גורם ממליץ בלבד. על מנת לטייב ולמקצע תהליך זה וכפי שהדברים נוהגים לגבי השלטון המרכזי, מוצע לקבוע כי תפקידיה של ועדת המכרזים בשלטון המקומי יהיו להחליט על כל התקשרות לביצוע עסקה בטובין או במקרקעין, לביצוע עבודה או לרכישת שירותים, שמבצעת הרשות המקומית, לערוך הליך התקשרות במכרז או בפטור ממכרז, ולקבל כל החלטה הנדרשת לביצוע תפקידיה. כן מוצע להבהיר כי במסגרת סמכותו של שר הפנים לקבוע בתקנות לפי סעיף 198 לפקודת העיריות, בעניין מכרזים, נכללת אף הסמכות לקבוע הוראות לגבי תנאים להבטחת קיומו של מכרז, כדוגמת ערבות וביטוח. התיקון המוצע יוחל גם על המועצות המקומיות על דרך תיקון פקודת המועצות המקומיות והחלתם של התיקונים המוצעים לפקודת העיריות.

סעיפים 1 ו-2 - סעיף 148 לפקודת העיריות קובע הוראות לעניין ועדת מכרזים של העירייה. בתוך כך נקבע, כי מועצת העירייה תבחר מבין חבריה ועדת מכרזים קבועה, אשר תפקידה יהיה לבדוק הצעות מחירים המוגשות למועצה בעקבות פרסום מכרז ולהמליץ לפני ראש העירייה על ההצעה שלדעת הוועדה ראויה לאישור. ראש הרשות רשאי לא לאשר את ההצעה שעליה המליצה הוועדה וכן רשאי לאשר, באישור המועצה, הצעה שוועדת המכרזים לא המליצה עליה. הוראות בנוסח זהה קבועות בסעיף 123 לצו

המועצות המקומיות, התשי"א-1950 ובסעיף 40א לצו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), התשי"ח-1958.

יצוין, כי ועדת המכרזים ברשות המקומית שונה מוועדת מכרזים בשלטון המרכזי בשני היבטים מהותיים: האחד, ועדת המכרזים ברשות מקומית ממונה על-ידי נבחרי ציבור ומורכבת מנבחרי ציבור, ואילו בהתאם להוראת סעיף 8 לתקנות חובת המכרזים, תשנ"ג-1993, הרכב ועדת המכרזים בשלטון המרכזי כולל הרכב מקצועי של הגורמים המקצועיים הנוגעים בעניין;

השני, נוגע לתפקיד הוועדה. בעוד שתפקידן של ועדות המכרזים הפועלות במסגרת השלטון המרכזי הוא להחליט בדבר כל התקשרות שמבצע הגוף, ברשויות המקומיות תפקיד ועדת המכרזים אינו נוגע לכל התקשרות, אלא מוגבל אך ורק למתן המלצה לראש הרשות בעניין התקשרות הטעונה מכרז (ולא התקשרויות בפטור ממכרז), וראש הרשות הוא זה אשר בסמכותו לאשר את ההתקשרות.

בהינתן שההחלטות המובאות לפתחן של ועדות המכרזים הן החלטות שהשיקולים המנחים בהן מתמקדים בהיבטים ביצועיים מקצועיים הנוגעים להחלטות בעלות אופי נקודתי-פרטני (כדוגמת: זהות הגורם אשר יזכה במכרז זה או אחר), בשונה מהחלטות בעלות אופי עקרוני כחלק מגיבוש וקביעת מדיניות הרשות (כדוגמת: גיבוש תקציב העירייה שעל בסיסו מתבצעות ההתקשרויות האמורות). לפיכך על מנת לטייב ולמקצע תהליך זה ובהמשך להשוואת הדברים לנוהג בשלטון המרכזי, מוצע שחברי ועדת המכרזים יהיו גורמים מקצועיים.

אי לכך, מוצע לבטל את סעיף 148 לפקודת העיריות, שקובע כי חברי ועדת מכרזים בעירייה יהיו מבין חברי מועצת העירייה וכי סמכותה של ועדת המכרזים בעירייה מוגבלת למתן המלצה, בלבד, לראש העירייה, על הצעה שהוגשה במכרז שלדעת הוועדה ראויה לאישורו של ראש העירייה.

סעיף 3 ו-4 – תיקונים טכניים במקומות בהם מוזכרת ועדת המכרזים בתצורתה הנוכחית כאשר אין רלוונטיות יותר להתייחסות אליה לפי הצעה זו.

סעיף 5 - סעיף 197 לפקודת העיריות, שעניינו "חובת מכרזים", קובע כי עירייה לא תתקשר בחוזה להעברת מקרקעין, להזמנת טובין או לביצוע עבודה, אלא על פי מכרז. למען הסר ספק, מוצע לתקן את הסעיף האמור ולהתאים את הנוסח בנוגע לחובת המכרז הקבועה בו לגבי עיריות, להיקף חובת המכרז הקבועה בחוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992 (בפרק זה – חוק חובת המכרזים), החלה על השלטון המרכזי, כך שכל התקשרות לביצוע עיסקה בטובין או במקרקעין, לביצוע עבודה או לרכישת שירותים שמבצעת עירייה תיעשה במכרז, למעט החריגים שייקבעו בתקנות לפי סעיף 198.

סעיף 6 – מוצע בסעיף זה להוסיף לפקודה את סעיפים 197א ו-197ב שבמסגרתם ייקבעו הרכב ועדת המכרזים, עבודתה ותפקידיה. בסעיף 197א מוצע לקבוע את הרכב ועדת מכרזים בעירייה – המנהל הכללי של העירייה או מי שהוא מינה לנציגו; גזבר העירייה או מי שהוא מינה לנציגו; והיועץ המשפטי של העירייה או עורך דין שהוא מינה לנציגו. יצוין כי לעניין ההחלה על מועצות מקומיות ואזוריות, בהן היועץ המשפטי של הרשות אינו בהכרח עובד המועצה המקומית, מוצע להבהיר כי ניתן יהיה למנות גם מי שאינו עובד המועצה המקומית. בדומה לקבוע בתקנות לפי חוק חובת המכרזים וכדי לאפשר לוועדת המכרזים של העירייה לפעול באופן רציף, מוצע לקבוע, בסעיף קטן (ב), כי המנהל הכללי של העירייה, גזבר העירייה והיועץ המשפטי של העירייה שהוא עובד עירייה, רשאים למנות ממלא מקום להם או לנציגיהם. בסעיף קטן (ג), מוצע לקבוע את סדרי העבודה הבסיסיים של הוועדה. בסעיף קטן (ד) מוצע לקבוע כי אין בהוראות סעיף 197א המוצע כדי לגרוע מהוראות פקודת העיריות והוראות כל דין לעניין התקשרות העירייה בחוזה. כך, לדוגמה בהתאם לסעיף 188 לפקודת העיריות, מכירה, החלפה או השכרת

קרקע של העירייה יאושרו בהחלטת של רוב חברי המועצה של העירייה ובאישורו של שר הפנים או מי שהוא הסמיכו לכך, וניהול הליך ההתקשרות ייעשה על ידי ועדת המכרזים.

בסעיף 197 במוצע לקבוע כי תפקידי ועדת המכרזים הם להחליט על כל התקשרות לביצוע עיסקה בטובין או במקרקעין, לביצוע עבודה או לרכישת שירותים, שמבצעת עירייה, לערוך הליך התקשרות במכרז או בפטור ממכרז, ולקבל כל החלטה הנדרשת לביצוע תפקידיה, והכול למעט התקשרות כאמור בסעיפים 198א או 198ב שעניינם, בהתאמה, "פטור ממכרז לעבודות פיתוח" ו"ביטוח תאונות אישיות לתלמידים", ולגביהן נקבע סמכות החלטה לגורמים אחרים כמפורט באותם סעיפים.

סעיף 7 - מוצע להבהיר כי במסגרת סמכותו של שר הפנים לקבוע בתקנות לפי סעיף 198 לפקודת העיריות, בעניין מכרזים, נכללת אף הסמכות לקבוע הוראות לגבי תנאים להבטחת קיומו של מכרז, כדוגמת ערבות וביטוח.

סעיף 8 - מוצע לתקן את פקודת המועצות המקומיות לצורך החלת מספר הוראות מפקודת העיריות כנוסחן לפי הצעת חוק זו.

סעיף 9 - מוצע לקבוע כי תחילתו של החוק תהיה ביום י"ח בחשוון התשפ"ד (2 בנובמבר 2023), וזאת, נוכח כך שביום ט"ז בחשוון התשפ"ד (31 באוקטובר 2023) יתקיימו בחירות ברשויות המקומיות, כך שזהות חברי ועדות המכרזים ברשויות המקומיות, צפויה ממילא להתחלף כבר במועד זה. יצוין כי לפי סעיף 24 לפקודת העיריות, המועצה החדשה תחל לכהן 21 ימים לאחר יום הבחירות.

סעיף 10 - כדי לשמור על רציפות חקיקתית בכל הנוגע לתחום המכרזים במוצעות המקומיות, מוצע לקבוע הוראת מעבר שלפיה צו שהותקן לפי סעיף 2 לפקודת המועצות המקומיות, בעניין מכרזים, ושהיה בתוקף ערב תחילת חוק זה (התוספת הרביעית לצו המועצות המקומיות והתוספת השנייה לצו המועצות האזוריות), יראו אותו כאילו הותקן לפי סעיף 198 לפקודת העיריות (הוא הסעיף המסמיך לקביעת תקנות בענייני מכרזים), כנוסחו בסעיף 5 להצעת חוק זו, כפי שהוחל בסעיף 13ה לפקודת המועצות המקומיות, כנוסחו בסעיף 6 לחוק זה.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ז' בתמוז התשפ"ג (26.06.2023)

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים: חברי הכנסת יצחק פינדרוס
משה גפני
יעקב אשר
ינון אזולאי

4482/25/פ

הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (איסור התניית שכר לנציג בעל רישיון להפעלת קו אוטובוס כנגד מתן קנס לנוסע בלא כרטיס), התשפ"ד–2024

הוספת סעיף 1ה61.1. בפקודת התעבורה¹, אחרי סעיף 61ה יבוא:

1ה61.1. (א) בעל רישיון להפעלת קו שירות באוטובוס, שכר לנציג בעל רישיון כנגד מתן קנס לנוסע בלא כרטיס	לא יתנה תשלום שכר לנציג בעל הרישיון במתן קנסות לנוסע ללא כרטיס ולא יציע לו גמול על מתן קנסות לנוסע ללא כרטיס.
--	---

(ב) בסעיף זה –

"נוסע ללא כרטיס" – נוסע שלא שילם מראש את דמי נסיעתו או נוסע שלא הציג או לא מסר כרטיס לאחר שנציג של בעל הרישיון דרש זאת ממנו;

"קנס" – דמי הנסיעה לפי תעריף מוגדל כמשמעותו בסעיף 61ה(א).

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173.

דברי הסבר

לפי סעיף 61 לפקודת התעבורה, נוסע שלא שילם מראש דמי נסיעה בעד נסיעה באוטובוס, או נוסע שלא הציג או לא מסר כרטיס לאחר שנציג בעל רישיון להפעלת קו השירות באוטובוס (להלן – מבקר) דרש זאת ממנו, עשוי להיות מחויב בתעריף מוגדל (להלן – קנס) שבסמכות המפקח על התעבורה לקבוע. בחלק מחברות התחבורה הציבורית, משכורתו של מבקר מושפעת ישירות מכמות הקנסות החודשיים שהוא מחלק בחודש לנוסעים.

שיטת תשלום שכר ותוספות שכר שתלויה במספר הקנסות, גורמת במקרים רבים ל"מוטיבציית יתרי" של המבקרים לקנוס נוסעים חפים מפשע ששילמו את דמי הנסיעה בתואנות שונות ומשונות, כאשר בחלק מהמקרים הנוסעים לא יכלו לשלם עבור הנסיעה עקב תקלה טכנית, למרות שהם רצו לשלם עבור הנסיעה.

בימים עברו, שוטרי משטרת ישראל ופקחי חנייה של רשויות מקומיות, קיבלו תוספות שכר בהתאם לתפוקות הקנסות שהשיתו. שיטה תגמול זו הופסקה, עקב ניגוד העניינים של השוטרים והפקחים שמהירו לתת קנסות, גם במקרים שהקנס לא היה מוצדק – וזאת במטרה להשלים ולהגדיל את ההכנסה החודשית.

הוראה ברוח זו, קיימת גם בסעיף 84 לחוק לשכת עורכי הדין, שאוסרת על עורכי דין לגבות שכר בהתאם לתוצאות במשפט פלילי, מחשש שעורך הדין ישקר לבית המשפט כדי שלקוחו יזכה במשפט והוא יקבל שכר גבוה. על אחת כמה וכמה, שחשש כזה קיים בעניין פקחי תחבורה ציבורית. לא מן הנמנע כי מבקר שיקבל תוספת תשלום עבור כל קנס, תגרום לכך שמתן הקנס יהיה נגוע בשיקולים זרים ובניגוד עניינים מובנה, שכן למבקר יש אינטרס מובהק לקנוס כמה שיותר נוסעים כדי להגדיל את שכרו.

לאור האמור, מוצע לקבוע כי שכרו של מבקר לא יותנה ולא יוצע תגמול למבקר כתלות במספר קנסות לנוסעים ללא כרטיס, שיחולקו בחודש קלנדרי על ידי המבקר כאמור. לעניין הצעת החוק, נוסע ללא כרטיס הוא נוסע שלא שילם את דמי נסיעתו או נוסע שלא הציג או לא מסר כרטיס לאחר שמבקר דרש זאת ממנו.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים

והונחה על שולחן הכנסת ביום

כ"ב באדר ב' התשפ"ד (01.04.2024)

מזכירות הממשלה

סעיף מספר חק/1062 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 02.06.2024.

חק/1062. הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (איסור התניית שכר לנציג בעל רישיון להפעלת קו אוטובוס כנגד מתן קנס לנוסע בלא כרטיס), התשפ"ד-2024 של תה"כ יצחק פינדרוס ואחרים (פ/4482)

יו"ר ועדת השרים פותח את הדיון.

בדיון משתתפים: השרים יריב לוין, יואב בן צור, סגן השר אורי מקלב, ה"ה תמי פרידמן ושחר בר.

מניין קולות

המשך הדיון נדחה בשבוע.

הערה

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים: חברי הכנסת
נאור שירי
רון כץ
מטי צרפתי הרכבי
ולדימיר בליאק
שלי טל מירון
ירון לוי

פ/25/4522

הצעת חוק התקשורת (בזק ושידורים) (תיקון – איסור על מסרונים פלאש), התשפ"ד–2024

1. תיקון סעיף 30א ב. בחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב–1982¹, בסעיף 30א –

(1) בסעיף קטן (א), אחרי ההגדרה "המדינה ומוסדותיה" יבוא:

"מסרון פלאש" (Flash SMS) – מסר בזק הכולל כתב, לרבות אותות או סימנים, המועבר באמצעות רשת בזק, מתקבל ומוצג באופן מיידי בצידו קצה של נמען או קבוצת נמענים; מסר כאמור ניתן לשמירה ולאחזור בצידו הקצה רק באמצעות פעולת קבלה אקטיבית מצד הנמען, בלעדיה קבלת המסר כאמור לא תתועד;"

(2) בסעיף קטן (ב), אחרי "מערכת חיוג אוטומטי" יבוא "מסרון פלאש".

דברי הסבר

מסרון פלאש הוא מסרון המופיע באופן ישיר על מסך טלפון נייד של נמען, ללא ביצוע כל פעולה אקטיבית של הנמען בקבלתו. שליחת מסרונים פלאש אשר מוכחים כיעילים יותר ממסרונים רגילים במידה וישנו רצון לתפוס את תשומת לב הנמען באופן מיידי, עומדים בניגוד מוחלט לכל ערך של שליטה ופיקוח על תוכן שאזרח צורך, שכן אין באפשרותו של אזרח להתנגד לקבלת הודעה מסוג זה נוכח העובדה כי היא מוצגת על מסך המכשיר ללא כל התראה מוקדמת וללא כל יכולת לסרב לכך, ללא כל אישור מוקדם של הנמען, ומבלי ששלח פרטים המאשרים את קבלת המידע כאמור. מסרון פלאש מחייב פעולה אקטיבית של לחיצה על המסך על מנת להסיר את ההודעה או להשיב לה, ומבלי שנרגיש שולחי המסרונים מסוג זה מחייבים אינטראקציה של הנמען עם שולח המסר גם מבלי שהנמען הסכים לכך. לפיכך מוצע לאסור על מפרסם לשגר דבר פרסומת גם באמצעות מסרון פלאש ללא קבלת הסכמה מפורשת מראש של הנמען.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ד באדר ב' התשפ"ד (03.04.2024)

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת מירב כהן
דוד ביטן

פ/25/3535

הצעת חוק הגנת הצרכן (תיקון – חובת הקלטת שיחות, שמירתן ומסירתן לצרכן), התשפ"ג–2023

1. הוספת סעיף 16ד. בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א–1981¹ (להלן – החוק העיקרי), אחרי סעיף 16ג יבוא :

"חובת הקלטת שיחות, שמירתן ומסירתן לצרכן 16ד. (א) בסעיף זה, "התקופה הקובעת" – שבע שנים או תקופה אחרת שקבע השר לפי סעיף קטן (ו).

(ב) בשיחת טלפון הנוגעת לעסקת מכר מרחוק כהגדרתה בסעיף 14ג, המנויה בתוספת השישית, עוסק חייב –

(1) להקליט כל שיחה בינו או בין מי מטעמו ובין צרכן, לרבות שיחה כאמור מהצרכן לעוסק או למי מטעמו ;

(2) להודיע לצרכן בתחילת כל שיחה כאמור בפסקה (1) כי השיחה מוקלטת וכי הוא זכאי, אם יבקש זאת, לקבל מהעוסק את השיחה המוקלטת לפי הוראות סעיפים קטנים (ג) ו-(ד) ;

(3) בכפוף להוראות לפי סעיף קטן (ו) – לשמור שיחה מוקלטת למשך התקופה הקובעת ; ביקש זאת הצרכן, ישמור העוסק את השיחה גם לאחר תום התקופה הקובעת ;

(4) למסור לצרכן שביקש זאת כל שיחה מוקלטת שהצרכן הוא צד לה אשר שמורה בידי העוסק במלואה, וכן פירוט בכתב בדבר מועד השיחה כאמור.

(ג) ביקש צרכן מעוסק, במהלך התקופה הקובעת, למסור לו שיחה מוקלטת שהצרכן הוא צד לה ושמורה בידי העוסק, או פירוט בכתב בדבר מועד השיחה כאמור, ימסור לו העוסק את ההקלטה או הפירוט האמורים, לפי העניין, בתוך עשרה ימי עסקים מיום הבקשה, בלא תשלום; ואולם, ביקש הצרכן מהעוסק, במהלך התקופה הקובעת, למסור לו פעם נוספת את אותה שיחה או אותו פירוט, רשאי העוסק לגבות תשלום בעד מסירתם לצרכן.

(ד) ביקש צרכן מעוסק, לאחר תום התקופה הקובעת, למסור לו שיחה מוקלטת שהצרכן הוא צד לה ושמורה בידי העוסק, או פירוט בכתב בדבר מועד השיחה כאמור, ימסור לו העוסק את ההקלטה או הפירוט האמורים, לפי העניין, בתוך עשרה ימי עסקים מיום הבקשה, ורשאי הוא לגבות תשלום בעד מסירתם לצרכן.

(ה) לא מסר עוסק שיחה מוקלטת, לרבות תמליל של שיחה כאמור, או פירוט בכתב של מועד שיחה לצרכן שביקש זאת לפי הוראות סעיף קטן (ג) או (ד) –

(1) יראו את העוסק, בהליך אזרחי, כמי שהודה בגרסתו של הצרכן לגבי תוכן השיחה, אלא אם כן נוכח בית המשפט כי הייתה סיבה מוצדקת לאי מסירת השיחה המוקלטת או הפירוט, לפי העניין;

(2) לא יהיה העוסק רשאי להגיש את השיחה המוקלטת או הפירוט כראיה בהליך אזרחי, אלא ברשות בית המשפט לאחר שנוכח בית המשפט כי הייתה סיבה מוצדקת לאי מסירת השיחה המוקלטת או הפירוט, לפי העניין.

(ו) השר רשאי –

(1) לקבוע את הסכום המרבי שעוסק רשאי לגבות בעד מסירה חוזרת, או מסירה של שיחה או פירוט כאמור בסעיף קטן (ג) או (ד);

(2) בהתייעצות עם שר המשפטים, לקבוע הוראות לעניין שמירת שיחה מוקלטת או מסירה לצרכן של שיחה מוקלטת, או פירוט שיחות לפי הוראות סעיף זה, ובכלל זה לקבוע תקופה קובעת אחרת לשמירת ההקלטות; השר רשאי לקבוע תקופות שונות לעניין סוגי עוסקים שונים או סוגי עסקאות שונות שיקבע;

(3) באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, לשנות את התוספת השישית.

תיקון סעיף 21 .2 בסעיף 21(2) לחוק העיקרי, בסופו יבוא "שיחה מוקלטת כאמור בסעיף 16ד,".

תיקון סעיף 22 .3 בסעיף 22ג לחוק העיקרי –

(1) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) לא מסר עוסק לממונה או למפקח מסמך שנדרש למסור לפי סעיף 21(2), רשאי הממונה להטיל עליו עיצום כספי בסכום של 22,500 שקלים חדשים, ואם העוסק אינו תאגיד – בסכום של 12,500 שקלים חדשים."

(2) בסעיף קטן (ב), אחרי פסקה (ב16) יבוא:

"(ג16) לא הקליט שיחה עם צרכן, בניגוד להוראות סעיף 16ד(ב)(1);

(ד16) לא שמר שיחה מוקלטת למשך התקופה הקובעת, בניגוד להוראות לפי סעיף ד16(ב)(3);

(ה16) לא מסר שיחה מוקלטת או פירוט בכתב של מועדי שיחות לצרכן שביקש זאת, בניגוד להוראות לפי סעיף ד16(ב)(4);”.

4. הוספת התוספת השישית
בחוק העיקרי, אחרי התוספת החמישית יבוא:

”תוספת שישית

(סעיף ד16)

עסקאות מכר מרחוק שחלות לגביהן הוראות לעניין הקלטת שיחות טלפוניות, שמירתן ומסירתן לצרכן

1. עסקה למכירת טובין.
2. עסקה למתן שירות תיווך לקבלת הלוואה.
3. עסקה למתן שירות לאיתור כספים.
4. עסקה למתן שירות לבדיקת זכויות רפואיות.
5. עסקה למתן שירות לבדיקת זכאות להחזר מס שלא בידי בעל רישיון.
6. עסקה למתן שירותי תקשורת, ובכלל זה שידורי טלוויזיה, טלפוניה ואינטרנט, לרבות מכירה של ציוד קצה.
7. עסקה למתן שיפור דירוג נתוני אשראי.
8. עסקה מתמשכת למתן שירות תיקונים ותחזוקה; לעניין זה, ”עסקה מתמשכת” – כהגדרתה בסעיף ג13.
9. עסקה מתמשכת בעניין שירותי רפואה כאמור בסעיף ג13, למעט שירותי סיעוד הניתנים על ידי עוסק שפועל מכוח הסכם עם רשות ציבורית; לעניין זה, ”עסקה מתמשכת” – כהגדרתה בסעיף ג13.
10. עסקה למתן שירותי גז על ידי בעל רישיון ספק גז כמשמעותו בחוק הגז הפחמימני המעובה, התשפ”א–2020.²

² ס”ח התשפ”א, עמ’ 146.

תחילה, תחולה 5. (א) תחילתו של חוק זה ארבעה חודשים מיום פרסומו (בסעיף זה – יום התחילה), והוא יחול לגבי שיחה בין צרכן לעוסק או למי מטעמו, שנעשתה ביום התחילה ואילך.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א) –

(1) צרכן רשאי לבקש מעוסק למסור לו שיחה מוקלטת שהצרכן הוא צד לה ושהוקלטה בידי העוסק או מי מטעמו לפני יום התחילה, או פירוט בכתב בדבר מועדי השיחות כאמור; על בקשה כאמור יחולו בשינויים המחויבים ההוראות לפי סעיף 16ד(ב) עד (ו) לחוק העיקרי, כנוסחו בחוק זה;

(2) עוסק שביום פרסומו של חוק זה שמורה בידו שיחת טלפון שהקליט לפני המועד האמור, ישמור את השיחה המוקלטת ולא ימחק אותה, אף לא לבקשת הצרכן, עד תום התקופה הקובעת לעניין שיחה זו, או לאחריה אם ביקש זאת הצרכן;

(3) עוסק שלא שמר שיחה מוקלטת עד תום התקופה הקובעת בניגוד להוראות פסקת משנה (א), רשאי הממונה כהגדרתו בחוק העיקרי להטיל עליו עיצום כספי כאמור בסעיף 22ג(ב) לחוק האמור, ויחולו לעניין זה הוראות פרק ה'1 לאותו חוק.

ד ב ר י ה ס ב ר

בהצעת חוק זו מוצע הסדר המחייב עוסקים המנויים בתוספת השישית המוצעת, שעושים עם הצרכן עסקה הכוללת שיחה, להקליט שיחות עם צרכנים, לשמור אותן ולמסור אותן לצרכנים שיבקשו זאת (יובהר כי הכוונה לשיחה כולה ולא לחלקים ממנה). מטרת ההצעה לצמצם ככל האפשר את הפער במידע המועבר לצרכן באמצעות אותה שיחה, להגביר את השקיפות ביחסים בין העוסק לצרכן ולאפשר לצרכן לבקר את פעולות העוסק ולעמוד על זכויותיו.

הצעת חוק זו מקורה בתלונות של צרכנים לרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן (להלן – הרשות) בדבר חוסר הלימה בין מה שהובטח להם בשיחה שבה נערכה העסקה לבין מה שקיבלו בפועל במסגרת אותה עסקה. הקלטת שיחות כאמור, שמירתן ומסירתן לצרכן תעניק לצרכן יכולת להוכיח את טענותיו כאשר נוצרת מחלוקת בין הצרכן לעוסק לגבי ההבטחות, עיקרי העסקה ופרטים אחרים הקשורים בעסקה, שנמסרו באמצעות הטלפון. ההסדר המוצע יקדם מסחר הוגן במשק ויש בו כדי להעצים את הצרכן ולסייע לו לשמור על האינטרסים הכלכליים שלו. כמו כן, צפוי הסדר זה להביא לשיפור השירות הניתן לצרכן בידי העוסק ונציגיו ולאפשר בקרת איכות על השירות.

בפרקטיקה המסחרית של עשיית עסקאות או טיפול בפניות צרכנים בידי העוסק באמצעות שיחה בלי שקיימת חובה להקליט את השיחות ולשמור אותן, קיים כשל מהותי; לצרכן שסבור שלא קיבל את אשר הובטח לו בשיחה, אין כל אפשרות להוכיח את טענותיו, בין משום שהשיחה לא הוקלטה ובין משום שרק

העוסק נחשף להקלטה. התנהלות כזו מצד העוסק מחלישה את כוחו של הצרכן בהתמודדות מולו, במיוחד בשל פער הכוחות המובנה ביניהם. כך, הצרכן מוצא עצמו במרדף מתיש אחר העוסק, ללא כל יכולת להוכיח את טענותיו, שכן העוסק או מי מטעמו מכחיש את תנאי ההתקשרות או כל פרט אחר בקשר לעסקה שהוסכמו בין הצדדים במהלך השיחה. לא זו אף זו, במקרים רבים החיוב הכספי מוטל על הצרכן בגין עסקה שפרטיה שונים ממה שלמיטב הבנתו הוסכם בשיחה או שלטענת הצרכן הוא לא נתן את הסכמתו לגביה.

בהוראות סעיף 14ג לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981 (להלן – החוק), מוגדרת "עסקת מכר מרחוק" כעסקה שההתקשרות בה נעשית ללא נוכחות משותפת של הצדדים לעסקה, בעקבות שיווק מרחוק, כלומר, בעקבות "פנייה של עוסק לצרכן באמצעות דואר, טלפון, רדיו, טלוויזיה, תקשורת אלקטרונית מכל סוג שהוא, פקסימיליה, פרסום קטלוגים או מודעות, או באמצעי כיוצא באלה, במטרה להתקשר בעסקה שלא בנוכחות משותפת של הצדדים, אלא באחד האמצעים האמורים". במטרה להגן על הצרכן בעסקת מכר מרחוק, נקבע מפורשות כי העוסק חייב בגילוי פרטים מהותיים בשלב השיווק מרחוק (ראו סעיף 14ג(א) לחוק). ואולם, לעיתים קביעה זו מעוקרת מתוכן, כשהשיווק מרחוק נעשה באמצעות טלפון או תקשורת אלקטרונית, בלי הקלטה של השיחה המעידה על חילופי הדברים בפועל והדינמיקה בין העוסק לבין הצרכן. מתן טופס גילוי בלבד מצד העוסק לאחר ביצוע העסקה לפי הוראות סעיף 14ג(ב) לחוק אינו מסייע דיו כיוון שאין בו כדי להעיד על המידע שנמסר לצרכן טרם ביצוע העסקה. יש מקרים שבהם העוסק מתעד ביוזמתו את השיחה באמצעות הקלטתה. מלבד זאת, קיימים סוגים מסוימים של עסקאות שחברות נדרשות להקליט על פי תנאי הרישיון, כגון עסקאות תקשורת מסוימות. אולם, חובה זו חלה רק לגבי השיחה שבה נעשית העסקה עצמה (עסקת מכר מרחוק), ולא קיימת הוראה ברישיון הנוגעת לשמירת ההקלטה או למסירתה לצרכן.

סעיפים 13 ו-13א לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן – חוק הגנת הפרטיות), מורים לבעל מאגר מידע לאפשר לאדם לעיין במידע עליו, המוחזק במאגר. בדומה לכך, הנחיית רשם מאגרי מידע בדבר זכות העיון בהקלטת קול, וידאו ומידע דיגיטלי נוסף, מיום ג' בשבט התשע"ז (30 בינואר 2017), מבהירה כי זכות העיון תקפה גם לגבי הקלטות קוליות, שיחות טלפון וצילומי וידאו ובהתאם, הציבור זכאי לעיין במידע לגביו שנאסף באמצעים אלה. סעיפים אלה בחוק הגנת הפרטיות חלים כאשר נשמר על אדם מידע כהגדרתו בסעיף 7 לחוק האמור, כלומר, "נתונים על אישיותו של אדם, צנעת אישיותו, מצב בריאותו, מצבו הכלכלי, דעותיו ואמונתו".

חובות אלו מתקיימות רק על מידע כאמור שאותו אסף בעל המאגר. בחלקם של המקרים איסוף המידע נעשה שלא מכוח חובה ולכן עוסקים יוכלו שלא לאסוף את המידע ולא לשמור אותו. יתרה מכך, בהיעדר חובת הקלטה ושמירה של שיחות, העוסק יכול לטעון תמיד כי לא הקליט את השיחה או כי הקליט את השיחה אך לא שמר אותה, ולצרכן אין כל יכולת להתמודד עם טענה זו. כדי להתמודד עם הכשל הנובע מהפרקטיקה המתוארת לעיל, מוצע לקבוע הוראות שיבטיחו את הנגישות של הצרכן לאותה שיחה, כך שתהיה לו יכולת להוכיח כי קיים פער בין ההבטחות ובין קיומן. הצעת חוק זו באה לתקן כשל שוק שמעמיק את הפער בין העוסק לצרכן בכל הנוגע לפניות טלפוניות הקשורות לעסקה. בהקשר זה יצוין כי לא די בקביעת חובה למסור הקלטה שבוצעה ביוזמת העוסק (אם בוצעה), שכן לצרכן אין דרך להוכיח אם השיחה עימו הוקלטה או שלא. במצב זה, ככל שתוכן השיחה

אינו משרת את מטרת העוסק, הוא יוכל לטעון כי השיחה בעניינו של אותו צרכן כלל לא הוקלטה. כך, נהנה העוסק מיתרון המעמיק את הפער בינו ובין הצרכן.

מנגד, קביעת הוראה המחייבת את העוסק להקליט ולמסור לצרכן שיחות משמעה יצירת חובת זהירות של העוסק כלפי הצרכן. חובה זו תגרום לכך שהעוסק ימסור לצרכן מידע אמין ותפחית באופן משמעותי את השימוש בפרקטיקות שיווק לא הוגנות, שכן העוסק ידע כי האמור בשיחות יכול לשמש גם את הצרכן לשם הוכחת טענותיו.

באופן דומה, לא ניתן להסתפק בקביעה שלפיה עוסק שלא הקליט או לא מסר שיחה שהקליט (ביוזמתו, בלי שחלה עליו חובה לעשות כן), מנוע מלטעון נגד גרסת הצרכן בקשר לתוכנה. הסתפקות בקביעה כאמור לא תספק הגנה לקבוצות של צרכנים מוחלשים, כגון עולים חדשים, אזרחים ותיקים וכיוצא באלה. מי שיוכלו לעשות שימוש בהגנה מסוג זה הם רק צרכנים שיש להם יכולת לבדוק ולברר היטב את זכויותיהם כפי שנקבעו בדין, לדרוש מהעוסק לקבל את זכויותיהם ולנהל הליך משפטי כאשר העוסק מסרב לתת להם את זכויותיהם. הצרכן המוחלש אינו נמנה עם צרכנים אלה.

לבסוף, קביעת חובת הקלטת שיחות, שמירתן ומסירתן לצרכן, כמוצע בהצעת חוק זו, תאפשר לרשות לבצע אכיפה יזומה, דבר שיש לו משקל רב בניסיון למזער את הפגיעה בצרכנים בכלל ובצרכנים מוחלשים בפרט.

מבדיקה כלכלית שביצעה הרשות נמצא כי העלויות הכרוכות בהטמעת פיתרון של הקלטות טלפוניות, המאפשר אחזור מהיר של הקלטות, הן נמוכות ואין בהן הכבדה כלכלית, ובהתאם, פתרונות אלה מתאימים גם לעסקים קטנים.

בדיקות נוספות שערכה הרשות הראו כי עוסקים רבים ממילא מקליטים את השיחות עם הצרכנים, אך עושים בהקלטות אלה שימוש רק כאשר המידע המוקלט בשיחות משרת את עניינם.

האמור לעיל מלמד כי החובות שמוצע לקבוע בהצעת חוק זו שומרות על האיזון בין מימושה של התכלית המבוקשת – צמצום הפערים המתוארים לעיל בין העוסקים לצרכנים – ובין האמצעים הנדרשים למימושה באופן מידתי שאינו עולה על הנדרש.

הצעות חוק דומות בעיקרן הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברי הכנסת ינון אזולאי ומשה ארבל (פ/24/29), על ידי חברת הכנסת גיידא רינאווי-זועבי (פ/24/314), על ידי חבר הכנסת איתן גינזבורג (פ/24/1523), על ידי חברת הכנסת אורלי לוי אבוקסיס (פ/24/1563) ועל ידי חבר הכנסת יואב קיש (פ/24/3627).

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת לימור מגן תלם (פ/24/3748).

הצעת החוק זהה לפ/24/3748 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ל' בסיוון התשפ"ג (19.06.2023)

מזכירות הממשלה

סעיף מספר חק/1065 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 02.06.2024.

חק/1065. הצעת חוק הגנת הצרכן (תיקון - חובת הקלטת שיחות, שמירתן ומסירתן לצרכן), התשפ"ג-2023 של חה"כ מירב כהן ודוד ביטן (פ/3535)

יו"ר ועדת השרים פותח את הדיון.

מניין קולות

המשך הדיון נדחה בשבוע.

הערה

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת אלון שוסטר
רם בן ברק

4472/25/פ

הצעת חוק המים (תיקון – קביעת תעריפי מים לחקלאות), התשפ"ד–2024

הוספת סעיף 112 ב.1 בחוק המים, תתשי"ט–1959¹ (להלן – החוק העיקרי), אחרי סעיף 112א יבוא :

"תעריפי מים 112ב. (א) מועצת הרשות הממשלתית, באישור שר המסופקים לחקלאות מים המסופקים לחקלאות; בקביעת כללים כאמור תשקול מועצת הרשות הממשלתית, בין השאר, את אלה :

(1) רכיבי עלויות הקשורים לשימוש במים לחקלאות;

(2) יכולת התשלום של צרכני מים לחקלאות;

(3) סוג המים בו נעשה שימוש בפועל.

(ב) בכללים כאמור בסעיף קטן (א) –

(1) רשאית מועצת הרשות הממשלתית לקבוע תעריף מופחת למים שפירים באזור לגידולי חקלאות שאין בו חלופה לשימוש במי קולחין, באזור נסמך מים שפירים, באזור עדיפות לאומית ובאזור קו עימות;

(2) לעניין תעריף להפקת מים מושבים לחקלאות, ייקבע התעריף תוך קיזוז עלויות טיפול בטיהור השפכים ועלויות טיפול נוסף במים אם נדרש.

כללים ראשונים 2. כללים ראשונים לפי סעיף 112ב לחוק העיקרי, כנוסחו בחוק זה, יובאו לאישור שר החקלאות ופיתוח הכפר בתוך שישה חודשים מיום פרסומו של חוק זה.

הוראת מעבר 3. עד כניסתם לתוקף של כללים ראשונים לפי סעיף 2 לחוק זה, יעמדו בתוקפם תעריפי מים המסופקים לחקלאות שנקבעו לפי סעיף 112 לחוק העיקרי כנוסחו ערב יום תחילתו של חוק זה; ואולם, ועל אף האמור בכללים שנקבעו לפי סעיף 112 לחוק העיקרי כנוסחו ערב יום תחילתו של חוק זה, תעריפי מים המסופקים לחקלאות כמפורט בפסקאות (1) ו-(2) שלהלן, לא יעלו על סכומים אלה:

(1) 1.0 שקלים חדשים למטר מעוקב של מים המסופקים ממפעל השפדן; לעניין זה, "מפעל השפדן" – מפעל המים של חברת מקורות, הקולט מי קולחין מטוהרים ממכון הטיהור של שפכי גוש דן ומספק אותם להשקיה חקלאית בדרום הארץ;

(2) 1.3 שקלים חדשים למטר מעוקב למים שפירים באזור נסמך מים שפירים, באזור עדיפות לאומית, באזור קו עימות ובאזור שאין בו חלופת מי קולחין שבו פחות ממחצית הקצאת המים לחקלאות היא מי קולחין.

דברי הסבר

החקלאות מאפשרת ביטחון קיומי ומניע כלכלי, מאפשרת אספקת מזון מקומית, תוך צמצום התלות בגורמים חיצוניים, גם בעתות של משברים מדיניים, ביטחוניים ואקלימיים.

על אף חשיבותה של החקלאות המקומית לביטחון מזון ולהתמודדות עם משברים ומצבי חירום, מועצת הרשות הממשלתית למים ולביוב כגורם המוסמך לקבוע כללים לחישוב עלות המים, כמשאב החיוני לקיום חקלאות, אינה מחויבת לקידום החקלאות ולביסוסה ואינה לוקחת בחשבון את התועלות החיצוניות של החקלאות, את תרומתה הגדולה של החקלאות למשק המים הארצי או את חלקה היחסי של החקלאות בצריכת מים שפירים.

סעיף 111 לחוק המים, התשי"ט-1959 (להלן – חוק המים), מחייב את מועצת הרשות הממשלתית לקבוע כללים לחישוב עלות המים לפי עקרונות אחידים ועקרון העלות בקשר להפקת המים, הולכתם ואספקתם, לרבות ריבית, עלות הון, תשתיות וכיוצא בזאת, כמו גם בהתחשב באזורים ובנתונים גאוגרפיים או טופוגרפיים המשפיעים על עלויות ההפקה, ההולכה או החספקה של המים.

לפי סעיפים 111 ו-112 לחוק המים, תעריפי המים צריכים להיקבע על פי חישוב עלות המים, ובשים

לב ליכולת התשלום של צרכני המים במטרה פלונית ולתצרוכת המים לאותה מטרה.

על מנת שניתן יהיה לקיים התיישבות חקלאית בכל האזורים בארץ, תעריפי המים צריכים להיקבע בשים לב להימצאות מים טבעיים ומים מושבים באותו האזור, ולאיכות המים ככל שזו משפיעה על הגידולים.

בשנים האחרונות תעריפי המים לחקלאות האמירו אל מעבר ליכולת התשלום של חקלאים רבים. כך, גם משום שנלקחו בחשבון העלויות על פיהן נקבעו תעריפי מים לחקלאות, גם עלויות שאינן נוגעות לשימוש החקלאי במים, וגם משום שלא נבדקה כלל יכולת התשלום של הצרכנים כפי שמתחייב מהחוק, והתעריפים נקבעו בלי לשים לב אליה.

הבעיה מתגלית כאקוטית וחמורה, בפרט באזורי הפריפריה בדרום ובצפון ובמזרח, שנאלצים בימים אלה גם להתמודד עם הקשיים שנוצרו בקשר עם מלחמת חרבות ברזל, פינוי הישובים, ומניעת גישה לשטחים חקלאיים רבים, עד כדי חשש של ממש להמשך עיבוד חלק מהשטחים החקלאיים, במחירי מים שאין יכולת לשלם אותם.

שימור החקלאות באזורים אלה הינו אינטרס לאומי ראשון במעלה, ולשם כך מתחייבת בימים אלה גם פעולה מכוונת של הפחתת מחירי המים לחקלאות בהם נושאים החקלאים באזורים אלה, כדי לסייע בחזרה לעיבוד השטחים ולהבטיח המשך העיבוד.

לפיכך, מוצע לקבוע כי תעריפי המים לחקלאות ייקבעו בכללים ובאישור שר החקלאות ופיתוח הכפר. בקביעת תעריפים כאמור, ישקלו, בין השאר, רכיבי עלויות שיש לקחת בחשבון בקשר עם השימוש במים לחקלאות, יכולת התשלום של צרכני המים לחקלאות באזורים השונים, סוגי המים בהם נעשה שימוש על ידי צרכני המים לחקלאות, ואזורים לגידולי חקלאות הנעדרים חלופות לשימוש במי קולחין. כמו כן, מוצע כי בקביעת תעריף מים מושבים לחקלאות, יחושב התעריף בקיזוז עלויות טיפול בטיהור השפכים ועלויות טיפול נוסף במים.

עוד מוצע לקבוע, כהוראת מעבר, כי תעריפי המים לחקלאות יוגבלו לשקל אחד למטר מעוקב למים המסופקים ממפעל השפדן, ול-1.3 שקלים חדשים למטר מעוקב למים שפירים באזור נסמך מים שפירים, אזור עדיפות לאומית, אזור קו עימות ואזור נעדר חלופת מי קולחין שבו פחות ממחצית הקצאת המים לחקלאות היא מי קולחין.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים

והונחה על שולחן הכנסת ביום

כ"ב באדר ב' התשפ"ד (01.04.2024)

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת

יוראי להב הרצנו
יסמין פרידמן
סימון דוידסון
מטי צרפתי הרבני
דבי ביטון
רון כץ
מאיר כהן
מירב בן ארי
נאור שירי
יואב סגלוביץ'
שלי טל מירון

4225/25/פ

הצעת חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד) (תיקון – הבאת ביציות מופרות מחוץ לישראל), התשפ"ד–2024

1. תיקון סעיף 5 בחוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד), התשנ"ו–1996¹, בסעיף 5(א)(ו), המילים "ההפריה החוץ-גופית לשם השתלת ביציות מופרות באם הנושאת" – יימחקו.

דברי הסבר

הליך הפונדקאות נועד לסייע בידי אלו שאינם יכולים או מתקשים רפואית להביא ילדים לעולם. בשל מחסור בתרומות ביציות בישראל, זוגות רבים נאלצים לרכוש ביציות בחו"ל. טרם הקפאת הביציות ושינוען, ניתן לבצע הפריה שלהן במדינת המקור, פעולה שמגדילה את סיכויי היקלטות הביצית ברחמה של הפונדקאית לפי מחקרים רפואיים רבים.

לאורך השנים ובניגוד לכתוב בחוק, אישר משרד הבריאות ייבוא של ביציות מופרות. על רקע הכרעת בית המשפט בבג"ץ 781/15 איתי ארד-פנקס נ' הוועדה לאישור הסכמים לנשיאת עוברים וחוזר מנכ"ל משרד הבריאות מספר 7/2021 שפורסם בעקבות פסק הדין, המאפשר לזוג גברים להביא ילדים בפונדקאות, בדומה לשאר האוכלוסייה, החל המשרד בבחינה מחודשת של ייבוא הביציות מופרות

¹ ס"ח התשנ"ו, עמ' 176.

מחוי"ל.

תחילה הוחלט לאפשר המשך ייבוא ביציות מופרות מחוי"ל בכל פעם לתקופות קצובות של מספר חודשים. תוקף ההארכה האחרונה מצד משרד הבריאות עתיד לפקוע באוגוסט 2024. ראוי לציין כי הבאת הביציות ארצה מבוצעת דרך מרפאות אשר אושרו מראש בידי משרד הבריאות, כך שזהות הגורם שהפרה את הביצית ידועה, ואין לה השפעה כלשהי על ההתקשרות בין הפונדקאית ובין הזוג. לפיכך מוצע לאפשר באופן קבוע הבאת ביציות מופרות מחוי"ל, ובכך להוריד חסם נוסף ולחזק את הוודאות בהליך הפונדקאות, שהינו יקר וסבוך מאוד. מתן פתרון זה יפחית עומס עבור זוגות צעירים המעוניינים להקים משפחה בישראל.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ב בשבט התשפ"ד (22.01.2024)

מזכירות הממשלה

סעיף מספר חק/1029 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 26.05.2024 .

חק/1029. הצעת חוק הסכמים לנשיאת עוברים (אישור הסכם ומעמד היילוד) (תיקון
- הבאת ביציות מופרות מחוץ לישראל), התשפ"ד-2024 של הה"כ יוראי להב
הרצנו ואחרים (פ/4225)

יו"ר ועדת השרים פותח את הדיון.

מניין קולות

המשך הדיון נדחה בשלושה שבועות.

הערה

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת אליהו ברוכי
משה גפני
יעקב אשר
יצחק פינדרוס

פ/25/4068

הצעת חוק החומרים המסוכנים (תיקון – פרטי התקשרות למרכז רעלים), התשפ"ד–2023

1. תיקון סעיף 6 בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג–1993, בסעיף 6(ב), במקום "החומר והמלה "רעל" יבוא "החומר, המלה "רעל" ופרטי התקשרות עם המכון הארצי למידע בהרעלות של משרד הבריאות" ובסופו יבוא "פרטי התקשרות כאמור יהיו בנוסח שקבע השר, ככל שקבע."
2. תחילה והוראות מעבר תחילתו של חוק זה ארבעה חודשים מיום פרסומו והוא יחול על מכלים וצרורות שיוצרו או שיובאו אחרי תחילתו של חוק זה.

דברי הסבר

חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג–1993, קובע בסעיף 6(ב) כי על מכלים וצרורות המכילים רעלים יותוו ברורות שמו של החומר והמילה "רעל" בעברית, בערבית ובאנגלית. רבים הם המקרים שבהם נפגעים, בעיקר קטינים, מחשיפה או בליעה של חומרים מסוכנים המצויים בביתם או בסביבתם. מדובר בחומרים המיועדים לשימוש ביתי ומצויים בכל בית ומשמשים לניקיון. בכשמונים אחוזים ממקרי חשיפות ילדים לרעלים בבית, נמצא שאין הכרח לפנות לחדר מיון, אלא אפשר להסתפק בהשגחה וטיפול בבית. המכון הארצי למידע בהרעלות שבקריה הרפואית רמב"ם הוא גוף מרכזי של משרד הבריאות והיחידי בארץ המייעץ בנושא הרעלות בבני אדם למערכת הבריאות ולציבור הרחב. הייעוץ ניתן טלפונית, 24 שעות ביממה, בנושא הרעלות, מידע תרופתי ועוד. הצעת חוק זו נועדה להוסיף לאזהרות המופיעות על אריזות המכלים והצרורות המכילים רעלים, את מספר הטלפון של המכון הארצי למידע בהרעלות, וזאת על מנת לאפשר קבלת מידע מידי אודות הטיפול המומלץ או לחילופין להימנע מפניה מיותרת לבית חולים.

כדי לא לגרום למשווקים הוצאה כספית גדולה בהדפסת תוויות חדשות למוצרים, תחילתו של חוק זה היא בתום ארבעה חודשים מיום פרסומו והוראת סעיף 1 לחוק תחול על מכלים וצרורות שיוצרו או שיובאו אחרי כניסתו לתוקף של חוק זה.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת התשע-עשרה על ידי חבר הכנסת אורי מקלב וקבוצת חברי הכנסת (פ/19/992), על שולחן הכנסת העשרים על ידי חבר הכנסת אורי מקלב (פ/20/825), על שולחן הכנסת העשרים ושתיים על ידי חבר הכנסת אורי מקלב וקבוצת חברי הכנסת (פ/22/833), על שולחן הכנסת העשרים ושלוש על ידי חברי הכנסת משה גפני ויעקב אשר (פ/23/1270), על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברי הכנסת אורי מקלב וקבוצת חברי הכנסת (פ/24/1976) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברי הכנסת משה גפני ויעקב אשר (פ/25/246), על ידי חבר הכנסת אברהם בצלאל (פ/25/3386) ועל ידי חבר הכנסת יונתן מישרקי (פ/25/3801).

הצעת החוק זהה לפ/25/3801 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ז' בכסלו התשפ"ד (20.11.2023)

הכנסת העשרים וחמש

יזום : חבר הכנסת שלום דנינו

4590/25/פ

הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי (תיקון – ניפוק תכשיר מרשם שניתן במרשם אלקטרוני או ידני בתנאי הסדר בכל בתי המרקחת), התשפ"ד–2024

1. תיקון סעיף 21 ד 1. בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד–1994¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 21 –
- (1) בסעיף קטן (א), המילים "ובכלל זה לבית מרקחת שאינו נותן שירותים לקופת החולים לפי סעיף 23 (בסעיף זה – הסדר)" – יימחקו ;
- (2) בסעיף קטן (ו), פסקה (2) – תימחק ;
- (3) סעיף קטן (ז) – בטל.
2. הוספת סעיף 21 ה 2. אחרי סעיף 21 לחוק העיקרי יבוא :
- "ניפוק תכשיר 21 ה. (א) קופת חולים תתקשר עם כל בתי המרקחת מרשם שניתן המנפקים תכשירי מרשם, בהסכם אחיד בתנאים במרשם אלקטרוני זהים לתנאי ההסדר שיש לקופה עם בתי מרקחת או ידני בתנאי הסדר שנותנים לה שירותים לפי סעיף 23, לשם ניפוק בכל בתי המרקחת תכשירים כאמור.
- (ב) הוראות סעיף קטן (א) יגברו על כל הוראה אחרת בחוק זה שעניינה מתן שירותים למבוטחי קופת חולים על ידי בתי מרקחת שהם נותני שירותים של הקופה.
- (ג) בתי המרקחת יתקשרו בהסכם כאמור בסעיף קטן (א) עם קופות החולים, למעט אם הם אינם מנפקים תכשירי מרשם."

תיקון פקודת הרוקחים 3. בפקודת הרוקחים [נוסח חדש], התשמ"א-1981 –

(1) בסעיף 19, סעיף קטן (ב) – בטל;

(2) סעיף 27א – בטל.

דברי הסבר

על מנת לאפשר לחברי קופות החולים לרכוש תרופות מרשם במחיר מסובסד בכל בית מרקחת על פי בחירתם, בתנאים זהים לאלו שבתן נמכרת התרופה בבית המרקחת של קופת חולים או בבית מרקחת שבהסדר עם הקופה, מוצע לקבוע כי הקופה תאפשר למבוטח לממש מרשם בכל בית מרקחת. קופות החולים נמצאות בהסדרים למתן שירותים עם מספר רב של בתי מרקחת. בפועל, קופות החולים בוחרות עם מי מבתי המרקחת להיקשר בהסדר, על פי שיקולים כלכליים שאינם שמים את טובת המבוטח בראש מעיניהם.

יתרה מכך, לאור מצוקת הרוקחים המתמשכת, חלק מקופות החולים, והכללית בראשן, לא מצליחות לפתוח את כל בתי המרקחת שלהן בכל שעות הפתיחה הרגילות ומצמצמות את שירותי הרוקחות לציבור, בעוד הן מסרבות לעבוד עם בתי מרקחת בהם עובדים רוקחים שיש בידם אפשרות לשרת את כלל הציבור.

מדובר בניצול לא יעיל של משאב ציבורי הנמצא במחסור תוך פגיעה בציבור.

תיקון מס' 63 לחוק ביטוח בריאות ממלכתי התשנ"ד-1994, משנת 2018 שאפשר כיבוד מרשם אלקטרוני בכלל בתי המרקחת לא פגע כלכלית בקופות החולים, בניגוד לאזהרות של קופות החולים טרם אישור התיקון.

באותה המידה, יש להניח כי אישור תיקון זה לא יגרום לפגיעה כלכלית בקופות החולים ובתי המרקחת וייתכן כי אף יביא להתייעלות מערך ניפוק שירותי הרוקחות, לטובת הציבור כולו ולטובת הקופה הציבורית.

מאחר וכל ההתחשבויות בין קופות החולים לבתי המרקחת נעשית כיום במערכות מקוונות, התיקון המוצע לא אמור להוות נטל כלכלי או קושי כלשהו למערכות הקופות.

בכל הנוגע לקופת חולים כללית, הפועלת עם בתי המרקחת שבהסדר עמה בשיטת הקונסיגנציה, אין לקופה כל קושי לפעול אל מול כלל בתי המרקחת בשיטה הנהוגה על ידי קופות החולים מכבי, מאוחדת ולאומית, וככל והיא תידרש לזמן התארגנות של כמה חודשים, אין כל מניעה לאפשר זאת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ט באייר התשפ"ד (27.05.2024)

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 35, עמ' 694.

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת גלית דיסטל אטבריאן

פ/25/4124

הצעת חוק הנוער (טיפול והשגחה) (תיקון) – ביטול הגנת קטין מפני פרסומים מזיקים במקרה של טיפול ואשפוז פסיכיאטריים), התשפ"ד–2023

1. תיקון סעיף 24 בחוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך–1960¹, בסעיף 24(א)(1) –
- (1) פסקת משנה (ג) – תימחק ;
- (2) פסקת משנה (ח) – תימחק.

דברי הסבר

חוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך–1960 (להלן – החוק), פורס רשת הגנה על קטינים ששלומם הגופני והנפשי בסיכון על רקע סיבות שונות, חלקן משפחתיות, ויש צורך במעורבות של מערכת הרווחה ובית המשפט כדי להבטיח את שלומם.

סעיף 24 לחוק מטיל חובת סודיות על מידע שעשוי להיות קשור להפעלת הוראות החוק ביחס לקטין מסוים, על מנת להבטיח את פרטיותם של קטינים וכחלק מההגנה עליהם. כמו כן קובע סעיף 24 לחוק סנקציה פלילית על מפר חובת סודיות זו (מאסר של שנה או קנס).

כך למשל, אוסר הסעיף על כל אדם, ובכלל זה גם על בני משפחה מקרבה ראשונה (אב, אם וכו'), לפרסם שמו של קטין או כל דבר אחר העשוי להביא לידי זיהויו של קטין, בין על ידי כלל הציבור ובין על ידי סביבתו הקרובה, או לרמוז על זיהויו כאמור, בין באמצעות פרסום של קולו, דמותו, כולה או חלקה, סביבתו או דמויות הקרובות לקטין, ובין בדרך אחרת, באופן או בנסיבות שיש בהם כדי לגלות, בין השאר שהם עברו או עתידים לעבור "בדיקה, טיפול או אשפוז פסיכיאטרי" או כי עברו ניסיון אובדני או נפטרו מאירוע אובדני. סעיף זה אינו אוסר על חשיפה כי קטינים נבדקים, מטופלים או חולים במחלה גופנית אחרת, מטופלים בעקבותיה, או נפטרים כתוצאה ממנה.

ההתייחסות הספציפית למחלות מתחום "בריאות הנפש" בסעיף זה, והתעלמות ביחס למחלות אחרות, הן בעלות השפעה קשה ורחבת היקף. יש בכך העמקת הסטיגמה אודות מחלות "נפש", מעצם העובדה שנאסר בחוק על אנשים לדבר על מחלה כזו בכל הקשר שלה.

מלבד העמקת הסטיגמה, האיסור בלשון החוק פוגע באפשרות של בני המשפחה לבקש ולקבל עזרה עבור ילדיהם, מקשה עליהם להעביר מסמכים שונים ומידע נדרש כדי להעניק את הטיפול הטוב ביותר

עבור ילדיהם. על אף שלא לכך התכוון המחוקק, במצב הקיים, הורים שרוצים לשתף אדם אחר במצב אותו הם חווים עם ילדיהם, למעשה עוברים על החוק. לדוגמא, אם הורה צריך לשמור על הילד בבית ולבקש על כך ימי מחלה ממקום העבודה, הרי שעל פי החוק אסור לו לעדכן אף חבר ממקום עבודתו על סיבת ההיעדרות.

יתרה מכך, אם הורה נדרש לעזרתם של בני משפחה, חברים, מכרים, או בייביסיטר לצורך שמירה על הילד, הרי הדבר ההגיוני ביותר לשתף אותם במצבו של המטופל וגם פה החוק מקשה ואוסר זאת. באותו הזמן שבו נאסר עליו לספר לסביבתו ולבקש מהם עזרה, הוא נאלץ לשתף בפירוט את מערכת החינוך, את הביטוח הלאומי, את מחלקת הרווחה, את המטפלים השונים, וגורמי מקצוע רבים על מנת להעניק טיפול מיטבי לילדו.

חשוב לציין כי מצב פסיכיאטרי של ילד או ילדה משפיע באופן דרמטי על הבית כולו. שמירת הסודיות באופן כל כך קיצוני ובמנותק מאופן שמירת הסודיות בכל מחלה אחרת – מונע מהמשפחה כולה קבלת עזרה עבור כל בני המשפחה האחרים שמושפעים מאוד ממחלת הילד.

אמנם ברור הרצון לספק סודיות והגנה עבור המטופל הקטין, אך הסעיפים האמורים מעמידים את בני משפחתו של המטופל ואת המטופל עצמו במצב אבסורדי ומונעים את היכולת שלהם לשתף ולפנות לעזרה מגורמים מסוימים, דבר שאינו הגיוני ומלווה בנוקי משנה רבים.

נוסף על כך תיקון זה בא לשנות את הסטיגמה שיש בציבור אודות מחלות "נפש" והסתרתם כאילו מדובר במשהו פסול.

הצעת החוק נוסחה בסיוע עם עמותת "מוקד הלב".

הצעת חוק דומה בעיקרה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת מיכל מרים וולדיגר (פ/24/2938).

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברת הכנסת עידית סילמן (פ/25/125).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים

והונחה על שולחן הכנסת ביום

כ"ח בכסלו התשפ"ד (11.12.2023)

הכנסת העשרים וחמש

יוזם: חבר הכנסת ניסים ואטורי

4028/25/פ

הצעת חוק זמי הבראה, התשפ"ז-2023

1. הגדרות – בתוק זה –
- "מפקח עבודה" – מפקח כמשמעותו בחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954¹;
- "קצובת הבראה" – קצובת ההבראה המגיעה לעובד על פי חוק זה;
- "שנת עבודה" – פרק זמן של 12 חודשים שתחילתו ב-1 בינואר של כל שנה; "השר" – שר העבודה.
2. הזכות לקצובת הבראה
- (א) כל עובד שהשלים את שנת עבודתו הראשונה במקום העבודה זכאי לקצובת הבראה שתינתן לפי הוראות חוק זה.
- (ב) עובד לא יידרש להוכיח כי שהה בבית הבראה או השתתף בכל צורת נופש אחרת כתנאי לזכאות לקצובת הבראה.
3. חישוב קצובת הבראה
- קצובת ההבראה תחושב לפי הסכום ליום הבראה לפי סעיף 5, כשהוא מוכפל במספר ימי ההבראה כמפורט להלן, בהתאם לוותק של העובד אצל המעסיק או במקום העבודה:
- (1) בעד השנה הראשונה – חמישה ימי הבראה;
 - (2) בעד השנה השנייה ועד השנה השלישית – שישה ימי הבראה;
 - (3) בעד השנה הרביעית ועד השנה העשירית – שבעה ימי הבראה;
 - (4) בעד השנה ה-11 ועד השנה ה-15 – שמונה ימי הבראה;
 - (5) בעד השנה ה-16 עד השנה ה-19 – תשעה ימי הבראה;

(6) בעד השנה ה-20 ואילך – עשרה ימי הבראה.

- חישוב הוותק לעניין 4. קצבות הבראה
- חישוב הוותק אצל המעסיק או באותו מקום עבודה לא תובא בחשבון היעדרות בשל חופשה ללא תשלום ואולם תובא בחשבון תקופת לידה והורות.
5. הסכום ליום הבראה
- (א) סכום יום הבראה יהיה 471.4 שקלים חדשים לעובד במשרה מלאה; סכום יום הבראה לעובד במשרה חלקית יחושב יחסית לחלקיות משרתו.
- (ב) הסכום האמור בסעיף קטן (א) יעודכן ב-1 במאי בכל שנה לפי שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בחודש אפריל של השנה שבה משולמת קצובת ההבראה לעומת מדד המחירים לצרכן שפרסמה כאמור בחודש אפריל 2023.
- (ג) תשלום ההבראה יהיה זהה לכלל העובדים במשק, לרבות עובדי המדינה ועובדי המגזר הציבורי.
6. המועד לתשלום קצובת הבראה
- קצובת הבראה תשולם לעובד באחד מהחודשים יוני עד ספטמבר שבאותה שנה, אלא אם כן הוסכם או נהוג מועד אחר במקום העבודה.
7. פדיון הבראה
- חדל עובד לעבוד במהלך שנת עבודה שלאחר השנה הראשונה לעבודתו אצל אותו מעסיק או באותו מקום עבודה, יהיה זכאי בעד אותה שנה לקצובת הבראה חלקית בגין החלק היחסי של השנה שבו עבד.
8. סמכות שיפוט
- לבית הדין האזורי לעבודה תהא סמכות ייחודית לדון בהליך לפי חוק זה ובכלל זה לעניין דרך חישובה של קצובת ההבראה או של פדיון ההבראה.
9. דין קצובת הבראה ופדיון הבראה כדין שכר עבודה לכל דבר.
10. פנקס הבראה
- (א) מעסיק חייב לנהל פנקס הבראה שבו יירשמו ביחס לכל עובד הפרטים שייקבעו שר העבודה בתקנות.
- (ב) בתקנות כאמור בסעיף קטן (א) רשאי שר העבודה לקבוע –
- (1) את סוגי המעסיקים שעליהם יחול סעיף זה
- (2) כי פנקס ההבראה יהיה חלק מפנקס אחר שהמעסיק חייב לנהלו על פי חוק ששר העבודה ממונה על ביצועו.
11. עונשין
- (א) מעסיק שעשה אחת מאלה – דינו הקנס הקבוע בסעיף 71(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977:
- (1) לא שילם לעובדו קצובת הבראה לפי חוק זה;
- (2) לא שילם לעובדו פדיון הבראה;

(3) לא ניהל פנקס הבראה לפי סעיף 10;

(4) לא רשם את הפרטים שיש לרשם בפנקס הבראה או רשם פרטים לא נכונים או לא מלאים;

12. (א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת ביצוע עבירה לפי סעיף 11 בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו – מחצית הקנס האמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז–1977.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיף 11 על ידי תאגיד או על ידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר את חובתו לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

(ג) בסעיף זה, "נושא משרה בתאגיד" – מנהל פעיל בתאגיד, שותף למעט שותף מוגבל, או בעל תפקיד אחר בתאגיד, האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו נעברה העבירה.

13. על אף האמור בסעיף 6, בשעה שלדעת שר העבודה צרכי ההספקה במדינה מחייבים זאת, רשאי שר העבודה, בצו כללי או מיוחד, לדחות את מועד תשלום קצובת הבראה, לגבי כל העובדים או לגבי סוג מסוים של עובדים; נתן שר העבודה צו כאמור, יקבע הוא מתוך איזה מועד תינתן קצובת הבראה או באיזו דרך יפצו את העובד על קצובת הבראה.

14. חוק זה אינו בא למעט מכל זכות הנתונה לעובד לפי דין, הסכם קיבוצי, חוזה עבודה או נוהג.

15. (א) שר העבודה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

(ב) שר העבודה לא יתקין תקנות לפי חוק זה, להוציא תקנות על פי סעיף 10(א), ולא ישתמש בסמכויותיו לפי הסעיפים 10(ב) ו-13, אלא לאחר התייעצות עם ארגוני העובדים ועם ארגוני המעבידים שלדעת השר הם נוגעים בדבר.

דברי הסבר

בהתאם לסעיף 2 לצו ההרחבה בדבר השתתפות המעסיק בהוצאות הבראה ונופש 1998, מעסיק ישתתף בהוצאות הבראה והנופש של עובדיו לכל יום הבראה.

העובד זכאי, לפיכך, לדמי הבראה, כשם שהוא זכאי לתנאי עבודה אחרים כגון הזכות לדמי מחלה וימי חופשה. ואולם, במצב הקיים רק הזכויות למחלה ולחופשה מעוגנות בחוק, בעוד שהזכות להבראה מעוגנת בצווי הרחבה בלבד. מוצע איפוא להכיר גם בזכות לדמי הבראה במסגרת חוק.

עקב אי ההסדרה בחוק, הזכות להבראה מוקנית למגזרים שונים ובתעריפים שונים. כיום, עובדים שכירים במגזר הציבורי זכאים לתעריף יום הבראה הגבוה משמעותית מהתעריף לו זכאים העובדים השכירים במגזר הפרטי, אלא אם כן נקבע אחרת במסגרת חוזה העסקתם או שחל עליהם הסכם קיבוצי המחיל תנאים מטיבים יותר.

כך נוצר פער גדול בין הזכויות הכספיות המגיעות לעובדים שכירים במגזר הציבורי לעומת אלה המגיעות לעובדים במגזר הפרטי. השוואת התעריף ליום הבראה במגזרים השונים מכוח חוק תסייע במניעת אפליית העובדים השכירים במגזר הפרטי ותקל משמעותית בפגיעה הכלכלית שתחווים עובדים אלו. ראוי לציין כי עלויות השוואת ההפרש בין התעריפים במגזר הציבורי לבין המגזר הפרטי הן מידתיות והתועלת מכך תעלה על העלות.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ח' בחשוון התשפ"ד (23.10.2023)

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת שרון מרים השכל

פ/3118/25

הצעת חוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות (תיקון – העסקת עובד זר בתחזוקה וניקיון במעון היום), התשפ"ג–2023

1. תיקון סעיף 15 בחוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות, התשע"ט–2018¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 15(א) –
- (1) אחרי "סעיף זה" יבוא "סעיף 15א";
- (2) בהגדרה "מתן שירותים" בסופה יבוא "תחזוקה, הכנת מזון וניקיון המבנה, הפעוטות וסביבתם במעון היום."
2. חוספת סעיף 15א – אחרי סעיף 15 יבוא:
- "העסקת עובדים 15א. (א) בעל רישיון הפעלה רשאי להעסיק עובד זר זרים כעובדי תחזוקה וניקיון במעונות היום לצורכי עבודות תחזוקה, הכנת מזון וניקיון בלבד, בכפוף לאישור הממונה ולהוכחת היעדר רישום פלילי או רקע פלילי בחו"ל; לעניין סעיף זה –
- "עובד זר" – עובד כהגדרתו בחוק עובדים זרים, התשנ"א–1991²;
- "עבודות תחזוקה, הכנת מזון וניקיון" – לרבות סידור מעון היום לפעוטות בתחילת ובסוף יום העבודה, ניקיון המבנה, הפעוטות וסביבתם, כולל החלפת חיתולייהם, ותחזוקה שוטפת של המבנה לצורך שמירה מירבית על ביטחון הפעוטות בעת שהייתם במעון היום.

¹ ס"ח התשע"ט, עמ' 14.

² ס"ח התשנ"א, עמ' 112.

(ב) השר יקבע בנוהל הוראות לעניין הוכחת היעדר רישום פלילי או רקע פלילי בחו"ל כאמור בסעיף קטן (א).

(ג) העסקת עובד זר תיעשה לפי הוראות חוק עובדים זרים, התשנ"א–1991.

ד ב ר י ה ס ב ר

תחום החינוך לגיל הרך בכלל, ומעונות היום לפעוטות בפרט נמצא במשבר מתמשך בשנים האחרונות, בשל מצוקת כח אדם חמורה. מצוקה זו פוגמת ביכולת של הצוות החינוכי להעניק לפעוטות את הצרכים הדרושים להתפתחותם הקוגניטיבית והגופנית התקינה. תחום החינוך לגיל הרך סובל מהזנחה רבת שנים. כפי שהוצג לחברי הכנסת בוועדות הכנסת השונות, במדינת ישראל ישנם מאות מעונות יום שנמצאים בסכנת סגירה, עקב מחסור בכח אדם וחוסר יכולת לתפעול תקין ושוטף של המעון. מטרת הצעת חוק זו היא להקל ככל האפשר על המטפלים והמטפלות במעונות היום, כך שיוכלו להתמקד במתן החינוך המיטבי עבור הפעוטות במעון היום במקום במטלות התחזוקה והניקיון השוטפות. לשם כך, מוצע לתקן את חוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות, התשע"ט–2018, כדי לאפשר למפעילי מעון היום לפעוטות להעסיק עובדים זרים לצורך ביצוע עבודות התחזוקה, הכנת האוכל והניקיון של הפעוטות וסביבתם במעון היום. יודגש כי העובדים הזרים לא יהוו חלק מהצוות החינוכי, וכן, לא יהיו אחראים על העברת תכנים חינוכיים לפעוטות המעון. בנוסף, מוצע לקבוע כי העסקה כאמור תתאפשר בכפוף לאישור הממונה ולהוכחה של היעדר רישום פלילי או רקע פלילי של העובד הזר בחו"ל. התיקון המוצע הינו צעד ראשון אך הכרחי ביותר לטיפול במשבר מעונות היום והטיפול בפעוטות של אזרחי ותושבי ישראל.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ז' בניסן התשפ"ג (29.03.2023)

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים: חברי הכנסת עידן רול
יוסף טייב
קטי קטרין שטרית
פנינה תמנו

3975/25/פ

הצעת חוק למניעת חרם חברתי בבתי ספר, התשפ"ד–2023

הגדרות

1. בתוק זה –

"בית ספר" – מוסד חינוך לילדים ונערים מכיתה א' ואילך, כהגדרתו בחוק לימוד חובה, התש"ט–1949¹;

"חרם חברתי" – נידוי, דחייה, או הפעלה של בריונות כלפי תלמיד, לרבות הפצת מידע שקרי, ביוש, לעג או ביזוי, ובכלל זה ברשתות חברתיות, על ידי חלק מתוך קבוצה של ילדים המביאים לבידודו של תלמיד ולהרחקתו מהמעגל החברתי בבית הספר או ברשתות החברתיות;

"ממונה" – מי שמונה בידי מנהל בית הספר לפי סעיף 2(א);

"מפקח" – מי שמונה בידי משרד החינוך לפי סעיף 2(ב);

"תלמיד" – מי שלומד בבית ספר;

"השר" – שר החינוך.

מינוי והכשרת
ממונים ומפקחים

2.

(א) מנהל בית ספר ימנה, מבין עובדי החינוך בבית הספר, ממונה לעניין חוק זה שתפקידו העלאת המודעות בבית הספר לתופעת החרמות החברתיים וריכוז מענה לתלמידים שמתנחל או התנהל נגדם חרם חברתי, ובכלל זה, קבלת פניות של תלמידים ועובדי חינוך בבית הספר בעניין מקרים של חרם חברתי, "עובד חינוך" – עובד הוראה, יועץ חינוכי או פסיכולוג חינוכי.

¹ ס"ח התשי"ט, עמ' 287.

(ב) משרד החינוך ימנה, מבין המפקחים המחוזיים, לפחות מפקח אחד מכל מחוז, לעניין חוק זה שתפקידו ללוות, לסייע ולכוון מקצועית את הממונים שמונו לפי סעיף קטן (א) לצורך יצירת אקלים חינוכי וחברתי ראוי לתלמידי בית הספר ולמיגור חרמות חברתיים.

(ג) השר יקבע תוכנית הכשרה ייעודית להתמודדות עם חרמות חברתיים; ממונה שמונה לפי סעיף קטן (א) או מפקח שמונה לפי סעיף קטן (ב), ישתתף בהכשרה כאמור, לפי הוראות שיקבע השר.

(ד) משרד החינוך יפרסם באתר האינטרנט של המשרד רשימה של הממונים והמפקחים שמונו לפי סעיף (א) או (ב).

3. הכשרות עובדי חינוך בבתי הספר השר יקבע תוכנית להכשרת עובדי החינוך בבית הספר לזיהוי מוקדם של חרם חברתי.

4. שעות לימוד חינוכיות לתלמידים השר יקבע בתוכנית הלימודים את היקף שעות הלימוד שיוקדשו להעלאת המודעות לתופעת החרמות החברתיים שיתקיימו לפחות פעמיים באותה שנת לימודים.

5. חומרי הסברה הממונה יפרסם ברחבי בית הספר ובאתר האינטרנט של בית הספר, מידע לעניין סיוע ומענים לתלמידים שמתנהל או התנהל נגדם חבר חברתי.

6. סיוע טיפולי תלמיד שמנהל בית הספר, בהתייעצות עם הממונה, קבע כי מתנהל או התנהל נגדו חרם חברתי, יהיה זכאי לקבלת סיוע טיפולי מטעם גורמי מקצוע חיצוניים, לפי הוראות שיקבע השר, בהתייעצות עם שר הרווחה והביטחון החברתי.

7. תיקון חוק זכויות התלמיד התשס"א-2000,² בסעיף 4(ב), אחרי "מניעת אלימות והטיפול בה" יבוא "ומניעת חרם חברתי כהגדרתו בחוק למניעת חרם חברתי ובריונות ברשת בבתי ספר, התשפ"ג-2023".

ד ב ר י ה ס ב ר

בשנים האחרונות, אנו נחשפים למקרים רבים של חרמות ונידוי חברתי, הן בין כותלי בתי ספר והן לאחר שעות הלימוד שבאים לידי ביטוי בבריונות, שיימינג, דחייה ואיומים פיזיים ומילוליים. למרות שתופעה מדאיגה זו אינה חדשה, המרחב האינטרנטי בו מתנהלים רבים מהמעגלים החברתיים של ילדים ובני נוער בימינו, מעצים אותה.

מטרת הצעת חוק זו היא לצמצם את תופעה זו שרק הולכת ומחמירה בעידן הנוכחי. במקרים רבים, נגרמת לילד שמתנהל נגדו חרם או נידוי חברתי פגיעה נפשית קשה ולעיתים גם פיזית.

² ס"ח התשס"א, עמ' 42.

פגיעה זו מלווה את אותם ילדים לאורך כל חייהם, ומקשה עליהם לממש את הפוטנציאל האדיר שטמון בהם, ואף עלולה לגרום להם לשים קץ לחייהם.

בנוסף, כאשר מתקיים חרם או נידוי חברתי בכיתה, זו עדות לאקלים כיתתי לא בריא, לקיומה של בעיה בדינמיקה הקבוצתית של הילדים. כל ילד בכיתה גם אם הוא אינו הילד המוחרם או ילד אשר לוקח חלק פעיל בחרם, מושפע ונפגע מהאקלים החברתי המזיק ששורר בכיתה. לכן, עבודה קבוצתית-כיתתית היא חשובה לא רק לצורך מניעה וצמצום של התופעה, אלא גם לטיפול.

הילדים שמתנהל נגדם חרם או נידוי חברתי הם והכאב שהם חווים לא פעם נותרים שקופים. לעיתים הם נאלצים לעבור בית ספר וחלקם אף נדרשים להעתיק את מקום מגוריהם למקום אחר. למרות זאת, פעילויות קיצוניות אלו לא תמיד פותרות את הבעיה, שכן התופעה של חרם ונידוי חברתי יכולה להמשיך בבתי ספר אחרים וכן במרחב האינטרנטי.

מחובתנו למנוע את התופעה ולספק הגנה לתלמידים אשר עוברים חרם ונידוי הן במסגרת בית הספר והן ברשתות החברתיות. בנוסף לכך, קיימת אחריות אישית של ההורים לעצירת החרמות והנידוי החברתי על ידי פיקוח על ילדיהם שכן אחריות זו הינה קריטית בעיקר לאחר שעות הלימודים.

בחצעת חוק זו, מוצע להסדיר מינוי של ממונה בכל בית ספר שיהיה אחראי למניעת התופעה הקשה של נידוי וחרם חברתי, שיפעל להעלאת המודעות לתופעת החרמות החבריים וירכז את הסיוע לתלמידים שמתנהל או התנהל נגדם חרם חברתי, ובכלל זה, את פניותיהם של תלמידים כאמור ועובדי החינוך בעניין מקרים של חרם חברתי. כמו כן מוצע להסדיר את המינוי של מפקח מחוזי שילווה את הממונים המשתייכים למחוז. משרד החינוך יפרסם באתר האינטרנט של המשרד את הרשימה של הממונים והמפקחים. מוצע כי שר החינוך יקבע הוראות לעניין תוכנית ייעודית להכשרת הממונים והמפקחים וכן תוכנית להכשרת עובדי החינוך בבית הספר לזיהוי מוקדם של חרם חברתי. בנוסף, מוצע כי השר יקבע בתוכנית הלימודים את היקף שעות הלימוד שיוקדשו להעלאת המודעות לתופעת החרמות החברתיים. בנוסף, מוצע כי הממונה ברחבי בית הספר יתלו ויופצו גם במדיות האלקטרוניות חומרי הסברה להפצת המענים אליהם יכולים התלמידים החווים חרם.

בנוסף, מוצע להוסיף לסעיף בחוק זכויות התלמיד, התשס"א–2000, העוסק בעניין פרסום זכויות וחובות של תלמידי בתי הספר, הוראות בעניין מניעת התופעה של חרמות חברתיים והטיפול בה.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים

והונחה על שולחן הכנסת ביום

א' בחשוון התשפ"ד (16.10.2023)

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים: חברי הכנסת
מאיר כהן
מירב כהן
יוסף טייב
אוריאל בוסו
ארז מלול
סימון מושיאשוילי
אברהם בצלאל

3758/25/פ

- הצעת חוק להטמעת מורשת יהדות ספרד והמזרח במערכת החינוך וההשכלה הגבוהה, התשפ"ג–2023**
1. מטרת החוק
מטרת חוק זה, להבטיח הטמעה של תכנים לימודיים הקשורים למורשת יהדות ספרד והמזרח במערכת החינוך, וכן לקדם את המחקר והלימוד האקדמיים של מורשת זו, והכל בשים לב למסקנות הוועדה להעצמת מורשת יהדות ספרד והמזרח במערכת החינוך (ועדת ביטון).
 2. הקמת מינהלת ייעודית
במשרד החינוך תוקם מינהלת ייעודית להטמעת מורשת יהדות ספרד והמזרח (להלן – המינהלת).
 3. תפקידי המינהלת
המינהלת תפעל ליישום מטרות חוק זה, ובכלל זה –
 - (1) תעבד, תעדכן ותפיק תכנים במקצועות הנלמדים במערכת החינוך בנושא מורשת יהדות ספרד והמזרח, בשיתוף פעולה עם היחידות והגורמים המקצועיים האמונים על כך במערכת החינוך;
 - (2) תעקוב באופן שיטתי אחר הטעמת התכנים שהופקו לפי פסקה (1) במערכת החינוך;
 - (3) תארגן הדרכות, סדנאות והשתלמויות לעובדי מערכת החינוך בנושא מורשת יהדות ספרד והמזרח.
 4. תקציב המינהלת
(א) תקציב המינהלת ייקבע בתחום פעולה נפרד שיוחד לפעילות המינהלת בסעיף תקציב משרד החינוך בחוק התקציב השנתי; לעניין זה, "תכנית" ו"סעיף תקציב" – כהגדרתם בחוק תקציב שנתי, כמשמעותו בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה–1985.¹

- (ב) בחמש השנים הראשונות לפעולתה ייקבע למינהלת תקציב שנתי בסך 250 מיליון שקלים חדשים.
5. (א) שר החינוך ימנה את ראש המינהלת שיהיה עובד המדינה.
(ב) ראש המינהלת אחראי על ביצוע תפקידי המינהלת לפי סעיף 3, באמצעות עובדי המינהלת.
6. המינהלת תפרסם דוח שנתי שיפרט את פעולותיה וכן נתונים לגבי יישום מטרות החוק; הדוח יוגש לשר החינוך ויועמד לעיון הציבור.
7. שר החינוך ימנה שלושה אנשי אקדמיה מומחים בעלי שם בתחום יהדות ספרד והמזרח כמועצה מלווה (להלן – המועצה המלווה) לוועדה שהסמיכה המועצה להשכלה גבוהה לענייני תכנון ולתקצוב (להלן – ועדה לתכנון ולתקצוב).
8. המועצה המלווה תפעל ליישום מטרת חוק זה במוסדות להשכלה גבוהה כמשמעותם בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958², ובין היתר תפעל לקידום הנושאים שלהלן –
- (1) הענקת תמריצים למחקר בתחומי יהדות ספרד והמזרח;
(2) פתיחה של מסלולי לימוד ייחודיים בתחומי יהדות ספרד והמזרח.
9. סמכויות המועצה המלווה חברי המועצה המלווה יהיו רשאים להופיע בישיבות הוועדה לתכנון ולתקצוב ולהשתתף בדיוניה; לנציג מוסכם מטעם המועצה המלווה תהיה זכות הצבעה בוועדה לתכנון ולתקצוב.
10. תחילה של חוק זה שישה חודשים מיום פרסומו; עד ליום התחילה תוקם המינהלת ותמונה המועצה המלווה.
11. שר החינוך ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, בהתייעצות עם ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת להתקין תקנות לביצועו.

ד ב ר י ה ס ב ר

"אני מאמין שהגשת הדוח לא רק למשרד החינוך אלא לכלל הציבור בישראל תפתח שיח אמיתי בשאלת הזהות הישראלית תוך מתן ביטוי לנוכחות המזרחית שהיא חלק אורגני ממנה. שיח כזה יכול להביא לקבלה הדדית של חלקי אוכלוסייה מעדות שונות שלא אחת מתכתשות זו עם זו באמצעי התקשורת ובניסיון מתמשך של הדרה ודעות קדומות" (מתוך דוח ועדת ביטון).

ביום 7.7.16 הציגה הוועדה להעצמת מורשת יהדות ספרד והמזרח במערכת החינוך בראשות המשורר ארוז ביטון (להלן – ועדת ביטון) את המלצותיה לציבור. בוועדת ביטון פעלו 80 אקדמאים ומומחים מתחומי החינוך, התרבות והרוח, אשר התבקשו לבחון כיצד מתמודדת מערכת החינוך הישראלית עם

² ס"ח התשי"ח, עמ' 191.

סוגיות הנוגעות למורשת יהדות ספרד והמזרח. בתום חודשים של דיונים ממושכים ועבודת מחקר מעמיקה, מצאה ועדת ביטון שמערכת החינוך לאורכה ולרוחבה, משלב בית הספר היסודי ועד לאקדמיה, דוחקת לשוליים את המורשת המפוארת של יהדות המזרח.

ועדת ביטון הגיעה למסקנה שבכל תחומי הידע הנלמדים במערכת החינוך – היסטוריה, ספרות, אומנות ועוד – יש צורך ביצירת תכנית אסטרטגית רב-שנתית שתבטיח שמורשת יהדות ספרד והמזרח תקבל את מקומה הראוי, לצד מורשת עדות ישראל האחרות. שר החינוך, אשר מינה את הוועדה, התייחס למסקנותיה כ"תיקון עוול היסטורי".

בחברה הישראלית קיימים שסעים עמוקים ומסוכנים בין קבוצות שונות בציבור. שסעים אלה מאיימים לפורר את החברה הישראלית ולהרוס את מה שנבנה בעמל רב לאורך שנים. בהקשר זה, מסקנות ועדת ביטון מהוות קריאת השכמה לציבור ולמנהיגיו, מאחר שהן מפנות לדרך היחידה שבה ניתן לאחות את השסעים – לא באמצעות הסתה, לא באמצעות ביטול הדדי, ולא באמצעות העצמה של רגשות נקם, בידול וקיפוח – אלא באמצעות חינוך עשיר, מתקדם ופלורליסטי, שמזהה ומכבד את העושר והייחודיות של אחת מהקבוצות שמרכיבות את החברה הישראלית.

מטרת הצעת החוק להקים מערך מקצועי להטמעת המורשת וההיסטוריה של יהדות ספרד והמזרח במערכת החינוך ובאקדמיה. הדבר הכרחי משום שהניסיון מלמד שללא עיגון בחקיקה ראשית מסקנות הוועדה צפויות להתמסמס ולהישכח. יודגש שמטרת הצעת החוק אינה ליישם את מסקנות הוועדה, הפרוסות על פני מאות עמודים, ככתבן וכלשונן אלא מטרתה לפעול ברוח מסקנות הוועדה, תוך הפעלת שיקול דעת, ביצוע התאמות נדרשות, הפרדה בין עיקר ותפל ורב-שיח תמידי עם הגורמים השונים במערכת החינוך ובאקדמיה. כמו כן, חשוב לציין שהטמעת התכנים צריכה להיעשות בהרמוניה, עד כמה שניתן, עם תכניות הלימודים הקיימות. כך לדוגמא, במסגרת שיעורי ההיסטוריה יש להקצות נתח משמעותי יותר לתולדות יהדות ספרד והמזרח; במסגרת שיעורי ספרות יש ללמד יותר יצירות שמקורן ביהדות ספרד והמזרח, וכדומה.

מוצע להקים במשרד החינוך מינהלת ייעודית, בעלת כלים וסמכויות, שתפקידה להטמיע במערכת החינוך תכנים רלוונטיים למורשת יהדות ספרד והמזרח. המינהלת תזכה לתקציב הולם, ותדווח בכל שנה על ההתקדמות בהשגת יעדיה. כדי להבטיח שתהליך זומה יבוצע גם במוסדות להשכלה גבוהה, תוקם לצד המועצה להשכלה גבוהה והוועדה לתכנון ולתקצוב מועצה מלווה שתורכב משלושה מומחים בעלי שם מהאקדמיה בתחומי יהדות ספרד והמזרח. מומחים אלה יהיו אמונים על הטמעת תכנים ופיתוח המחקר והלימוד של יהדות ספרד והמזרח במוסדות להשכלה הגבוהה ויהיו שותפים מלאים לדיונים ולקבלת ההחלטות בוועדה לתכנון ותקצוב.

כמו כן, מוצע ששר החינוך ימנה את העומד בראש המינהלת ואת חברי המועצה המלווה וכן יהיה מוסמך להתקין תקנות לביצוע החוק בהתייעצות עם ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ו' באב התשפ"ג (24.07.2023)

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת

יוסף טייב
זאב אלקין
יונתן מירקין
אברהם בצלאל
אושר שקלים
צגה מלקו
אוריאל בוסו
ינון אזולאי
אליהו ברוכי
לימור סון הר מלך
פנינה תמנו
יפעת שאשא ביטון
אלון שוסטר
מתן כהנא
קטי קטרין שטרית
מיכאל מרדכי ביטון
אורית פרקש הכהן
בנימין גנץ
חילי טרופר
גדעון סער
גדי איזנקוט
שרן מרים השכל
מאיר כהן
סימון דוידסון
דבי ביטון
רון כץ
משה טור פז
ארז מלול
משה סולומון
אוהד טל
נעמה לזימי

פ/25/3837

הצעת חוק חובת המכרזים (תיקון – משרד החינוך), התשפ"ג–2023

1. תיקון סעיף 5 בחוק חובת המכרזים, התשנ"ב–1992¹, בסעיף 5, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

¹ ס"ח התשנ"ב, עמ' 114.

"(ד) לגבי עסקאות לרכישת שירותי חינוך ייחודיים של משרד החינוך, לעניין סעיף 4(א)(1), במקום שר האוצר, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, יבוא שר החינוך, בהתייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת; לעניין סעיף זה, "שירותי חינוך ייחודיים" – הכנת תוכנית לימודית או תרבותית, הפעלתה ופיקוח על ביצועה, קבלת עובד הוראה, הדרכתו, פיקוח עליו ופיטוריו, עריכת מבחנים ומיון תלמידים, השמה, רישום, ליווי שוטף ומעקב אחר תלמידים במסגרות חינוכיות."

דברי הסבר

החלה הגורפת של חוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992 (להלן – חוק חובת המכרזים), בין היתר, על פרויקטים חינוכיים מקצועיים מובהקים שהם בליבת העשייה החינוכית במשרד החינוך, עלולה לגרום לנזק חינוכי ארוך טווח, בל ישוער ובלתי הפיך. משרד החינוך מפעיל פרויקטים חינוכיים באמצעות תאגידים שאינם למטרות רווח, אשר הוקמו ביוזמת המשרד או על ידו, כאשר מן הראוי היה שהמדינה תפעיל פרויקטים אלה במישרין על ידה. אולם, בגלל הצורך בגמישות ניהולית וכן בשל מצוקה בתקני כוח אדם, הועברו בשעתו פרויקטים אלה לטיפולם של תאגידים ללא כוונת רווח אשר הוקמו ביוזמת המשרד. תאגידים אלה צברו ידע וניסיון לאין שיעור שאין להם תחליף. עריכת מכרז לעניין פרויקטים חינוכיים מובהקים כאלה עלול להעביר אותם לידי תאגידים פרטיים שמטרתם השאת רווחים כאשר אין להם את הניסיון, הידע המקצועי המצטבר ואנשי המקצוע הנחוצים. כידוע, מכרז כולל תנאי סף מינימליים, בעוד שניסיון, ידע מקצועי מצטבר ואנשי מקצוע מנוסים אינם מופיעים במפורש כתנאים במכרז.

בשנים האחרונות התקיימו הליכי מכרז להתקשרות עם תאגידים חינוכיים בפרויקטים שונים, אשר צברו במשך השנים ותק, ניסיון ומומחיות, ביניהם: פרויקט "נעלי"ה" (נוער עולה לפני הורים) המטפל באופן חינוכי בתלמידים העולים לבדם לישראל לצורך לימודיהם בגילאים 14-18 והטיפול בהם נמשך בין 6-8 שנים; מת"ן (מפעל תורני לבני נוער) ארגון והפעלת תוכניות חינוכיות לתלמידים במסגרות פנימייתיות במערכת החינוך לבני נוער בורם החרדי ובקהילה; פרויקט "פר"ח" העוסק בחונכות של סטודנטים עם תלמידים, הכשרת הסטודנטים, הדרכתם ופיקוח עליהם.

החשיבות בהמשך ההתקשרות עם אותם גופים שצברו ותק וניסיון ניכרת לאור הפגיעה שעשויה להיגרם אם יוחלפו בגופים אחרים במסגרת תהליך של מכרז. כך, בעניין "המכינות הקדם-אקדמיות" העוסקות בלימודיהם של רבבות תלמידים מהפריפריה החברתית והגאוגרפית, בעקבות זכיית חברה מסחרית להפעלת הפרויקט במקום האגודה לקידום החינוך, נפגעה המדיניות הארצית הפדגוגית של המכינות; בנוגע לוועדת ההיגוי לתלמידים עולים מאתיופיה שעסקה בגיבוש תוכניות לימודים מיוחדות, הפעלתן במוסדות החינוך אינה קיימת עוד ופעילות הגישור הועברה לעמותות אחרות שזכו במכרז; בעניין תוכנית "תלל"ים" העוסקת בהוראה לתלמידים החולים בבתייהם במשך תקופה ארוכה, העמותה החליטה שלא להתמודד עוד במכרז, הפעילות הועברה לזכיין אחר שלא הצליח במשימה והפעילות הוחזרה לתוך משרד החינוך ללא מיקור חוץ.

בכנסת ה-19 אושרו בוועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת תקנות מיוחדות בחוק חובת המכרזים, בהסכמת שר האוצר ושר החינוך, המחריגות את המוסדות להשכלה גבוהה מחוק חובת מכרזים. החרגה זו נעשתה מתוך הבנה כי החלה גורפת של חוק חובת המכרזים על המוסדות להשכלה הגבוהה תגרום נזק בלתי הפיך למערכת זו.

נוסף על כך, חוק חובת המכרזים מחריג בסעיף 5 לחוק את מערכת הביטחון וקובע כי שר הביטחון, בהתייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת, רשאי על פי שיקול דעתו להתקין תקנות מיוחדות למתן פטור מחוק חובת המכרזים על פרויקטים ביטחוניים, שעשויות לאפשר גם פטור ממכרז.

כדי למנוע נזק חינוכי ולימודי בלתי הפיך, מוצע להעניק לשר החינוך, בהתייעצות עם שר האוצר ובאישור ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת סמכויות להתקין תקנות מיוחדות כדי להחריג מחוק חובת המכרזים אך ורק שירותי חינוך ייחודיים – הכנת תוכנית לימודית או תרבותית, הפעלתה ופיקוח על ביצועה, קבלת מורים, הדרכתם, פיקוח עליהם ופיטוריהם, עריכת מבחנים ומיון תלמידים, השמה, רישום, ליווי שוטף ומעקב אחר תלמידים במסגרת חינוכית; כל זאת, בדומה אך תוך צמצום ניכר בהשוואה לסמכות הגורפת שהוענקה לשר הביטחון ביחס לפרויקטים ביטחוניים.

יש לציין כי הנושא המדובר נדון בכנסת כבר שנים ארוכות ומן הראוי שהכנסת הנוכחית תפתור את הסוגיה.

יצוין כי גם ועדת החינוך של הכנסת הביעה בעבר את עמדתה כי יש מקום לקבוע החרגה מסוג זה.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ח' באב התשפ"ג (26.07.2023)

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים : חברי הכנסת משה גפני
יעקב אשר

1928/25/פ

הצעת חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב) (תיקון – חישוב עליית מחירי הארנונה), התשפ"ג–2023

1. תיקון סעיף 7 בחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג–1992¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 7, ההגדרות "מדד השכר הציבורי", "שיעור העדכון" ו"שיעור עדכון מדד השכר הציבורי" – יימחקו.
2. תיקון סעיף 9 בחוק העיקרי, בכל מקום, במקום "שיעור העדכון" יבוא "שיעור עדכון המדד".

דברי הסבר

כמו בכל שנה, גם בשנת 2021 יתייקר תעריף הארנונה על מחזיקי הנכסים בישראל בשיעור של 2.2%, וזאת למרות שמדד המחירים לצרכן עלה בתקופה הרלוונטית לעדכון רק ב-0.7%.

בחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג–1992, נקבע, כי החל משנת 2007 שיעור עדכון תעריפי הארנונה יהיה חיבור של מחצית משיעור השינוי של מדד המחירים לצרכן מהמדד שפורסם בחודש מאי של השנה הנוכחית למדד שפורסם בחודש מאי אשתקד, ושל מחצית משיעור השינוי של מדד השכר הציבורי שפורסם באותה תקופה.

הנוסחה הזאת נקראת "הטייס האוטומטי", והיא אמורה לשקף את הגידול בהוצאות הרשויות המקומיות המורכבות משכר לעובדים ומעליית המחירים. לאורך השנים, הנוסחה זכתה לביקורות רבות והביאה לעלייה בלתי פוסקת בתעריפי הארנונה.

כך, בין השנים 2007–2014, בהתאם למנגנון החישוב, הארנונה התייקרה ביותר מ-25%, בעוד שמדד המחירים לצרכן עלה בכ-18% בלבד. גם בשנים האחרונות, במציאות של אינפלציה שלישית, תעריף הארנונה ממשיך להתייקר.

יש לציין, כי הטיעונים בעד הנוסחה מתעלמים מכך ששכר תושבי הרשויות והכנסות בעלי העסקים לא צמודים לשכר עובדי המגזר הציבורי. על כן, ההסתכלות על הארנונה דרך הכנסות הרשויות, ולא דרך התעריפים של התושבים היא חלקית בלבד. נוסף על כך, בחישוב מדד השכר הציבורי משרד הפנים לא משתמש בנתונים מדויקים, אלא באומדנים, אשר לרוב גבוהים יותר ממספרי האמת.

¹ ס"ח התשנ"ג, עמ' 10.

לאור האמור לעיל, כדי לנתק את ההצמדה המלאכותית של הארנונה לשיעור עליית השכר במגזר הציבורי ולהקל על משקי הבית ובעלי העסקים, מוצע להצמיד את שיעור עדכון הארנונה למדד המחירים לצרכן בלבד.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים על ידי חברי הכנסת מאיר כהן ומרב מיכאלי (פ/4503/20; הוסרה מסדר היום ביום י"ח בכסלו התשע"ח (6 בדצמבר 2017)) ועל ידי חבר הכנסת מאיר כהן (פ/4929/20), על שולחן הכנסת העשרים ואחת, על שולחן הכנסת העשרים ושתיים ועל שולחן הכנסת העשרים ושלוש על ידי חבר הכנסת מאיר כהן (פ/18/21; פ/19/22; פ/891/23), ועל שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת משה גפני וקבוצת חברי הכנסת (פ/1744/24).

הצעת החוק זהה לפ/1744/24 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
א' בשבט התשפ"ג (23.01.2023)

הכנסת העשרים וחמש

שלי טל מירון	יוזמים: חברי הכנסת
יאיר לפיד	
מאיר כהן	
קארין אלהרר	
מירב כהן	
אלעזר שטרן	
מיקי לוי	
מירב בן ארי	
רם בן ברק	
יואב סגלוביץ'	
בועז טופורובסקי	
מיכל שיר סגמן	
עידן רול	
יוראי להב הרצנו	
ולדימיר בליאק	
רון כץ	
מטי צרפתי הרכבי	
טטיאנה מזרסקי	
יסמין פרידמן	
דבי ביטון	
משה טור פז	
סימון דוידסון	
נאור שירי	
ירון לוי	

פ/25/4257

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (הוראת שעה – חרבות ברזל) (נקודות זיכוי בעד בן זוג במילואים), התשפ"ד–2024

הוספת סעיף 39 ב 1. בפקודת מס הכנסה¹, אחרי סעיף 39 א יבוא:

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

”נקודת זיכוי בעד 39ב. בחישוב המס של יחיד תושב ישראל שבן זוגו, בן זוג במילואים בשנת המס, שירת בשירות מילואים בנסיבות חירום או בשירות מילואים במצב מיוחד, לפי סעיף 8 או 9 לחוק שירות המילואים, התשס”ח – 2008,² 30 יום לפחות, במהלך התקופה שמיום כ”ב בתשרי התשפ”ד (7 באוקטובר 2023) עד תום תוקפה של ההכרזה על מצב מיוחד בעורף שניתנה ביום האמור לפי חוק ההתגוננות האזרחית, התשי”א–1951,³ יובאו בחשבון שתי נקודת זיכוי בעד כל אחד מילדיו שבשנת המס טרם מלאו לו שמונה עשרה שנים.”

דברי הסבר

לנוכח מתקפת הטרור הרצחנית שהתרחשה ביום כ”ב בתשרי התשפ”ד (7 באוקטובר 2023) הכריז שר הביטחון על מצב מיוחד בעורף, מכוח סמכותו לפי סעיף 9(ג)(ב)(1) לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי”א–1951. בהתאם לסעיף 9(א)(5) לאותו חוק, החליטה ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ביום כ”ז בתשרי התשפ”ד (12 באוקטובר 2023), לאשר את ההכרזה בשטחה של כל מדינת ישראל. הכרזה זו מוארכת מזמן לזמן על ידי הממשלה, באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת.

כמו כן, ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי החליטה על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק-יסוד: הממשלה, וכן הוחלט על גיוס מילואים נרחב לפי סעיפים 8 ו-9 לחוק שירות המילואים, התשס”ח–2008. בהמשך לכך, נקראו לשירות מילואים כ-220 אלף חיילי מילואים לפרקי זמן ארוכים של חודשיים ויותר. בתקופה זו, חיילי המילואים שנקראו לשרת משאירים מאחור את משפחותיהם, פרנסתם, לימודיהם האקדמאים וכיוצ”ב. כ-70 אלף מחיילי המילואים שגויסו הם הורים לילדים ומטבע הדברים, רבות מהמשפחות נתקלות בקושי יומיומי ובגידול בהוצאות גידול הילדים בשל העדר אחד מבני הזוג.

כדי לסייע לחיילי המילואים ולמשפחותיהם, מוצע לקבוע כי יחיד שבן או בת זוגו נקראו לשרת במילואים, 30 ימים לפחות בשנת המס, יהיה זכאי ל-2 נקודות זיכוי נוספות בעד כל אחד מילדיו, החל בשנת לידתו ועד לשנת המס שקדמה לשנת בגרותו. הגדלת נקודות הזיכוי לבני הזוג של משרתי המילואים מעודדת אותם להמשיך לעבוד במשרה מלאה על אף הקושי בניהול משק הבית לבד ומקלה על ההוצאות העודפות בעקבות יציאת אחד מבני הזוג לשירות מילואים.

הוגשה ליו”ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ”ז בשבט התשפ”ד (05.02.2024)

² ס”ח התשס”ח, עמ’ 502.
³ ס”ח התשי”א, עמ’ 78.

הכנסת העשרים וחמש

יזום: חבר הכנסת משה פסל

פ/25/4459

הצעת חוק החברות הממשלתיות (תיקון – רציפות כהונת דירקטורים מקרב העובדים),

התשפ"ד–2024

1. תיקון סעיף 18ד

בחוק חברות הממשלתיות, התשל"ה–1975¹, בסעיף 18ד(ה), אחריו יבוא:

"(ו) על אף האמור בסעיף 21, הסתיימה תקופת כהונתו של נציג נבחר מקרב עובדי החברה ולא מונה במקומו נציג נבחר אחר, תוארך כהונתו עד למינוי נציג כאמור, ובלבד שהתקיימו בחירות בקרב העובדים לבחירת נציגיהם החדשים."

דברי הסבר

מינוי דירקטורים מקרב העובדים מוסדר היום בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה–1975 (להלן – החוק), ובתקנות החברות הממשלתיות (כללים לקביעת נציג נבחר מקרב עובדי החברה כדירקטור), התשל"ז–1977.

בשנת 2009, נוסף סעיף 18ד לחוק שתכליתו הייתה ייעול הליכים למינוי דירקטורים מקרב העובדים בחברות הממשלתיות, תוך קביעת הוראות לפיהן יהיה על השרים, המוסמכים למנות דירקטורים בחברות הממשלתיות, לפעול במסגרת פרקי הזמן שנקבעו. נקבע כי לאתר שהתקיימו בחירות לקביעת הנציגים הנבחרים מקרב העובדים בחברה, על השרים להעביר לבדיקת הוועדה לבדיקת מינויים ברשות החברות הממשלתיות את ענייניו של נציג נבחר או יותר המועמד לכהונת דירקטור בתוך 60 ימים מקבלת כל המידע הנדרש בעניינו. עוד נקבע כי על השרים לקבל החלטה בדבר מינוי לפי סעיף 18 לחוק בתוך 30 ימים מקבלת אישור הוועדה לבדיקת מינויים.

לאחר קבלתו של סעיף 18ד לחוק, נראה כי, ככלל, השרים עומדים במסגרת הזמן החוקית שנקבעו, ואולם מינויים רבים מתעכבים בשלב עבודת הוועדה לבדיקת מינויים. כתוצאה מכך, לעיתים קרובות לא מתאפשר לשרים למנות דירקטורים מקרב עובדי החברה מיד עם סיום תקופת הכהונה של הדירקטורים הקודמים, ונרשמות תקופות ארוכות במהלכן דירקטוריונים של חברות ממשלתיות מתנהלות עם נציגות חסר מטעם העובדים או אף בהיעדר נציגות.

לפיכך מוצע לקבוע כי כל עוד לא ימונה דירקטור מקרב העובדים, תוארך תקופת כהונתו של הדירקטור מקרב העובדים שכהונתו הייתה אמורה להסתיים, ובלבד שהתקיימו בחירות בקרב העובדים. הצעת חוק דומה בעיקרה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת שלום דנינו (פ/25/4458).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ט"ז באדר ב' התשפ"ד (26.03.2024)

¹ ס"ח תשל"ה, עמ' 132.

החלת דין רציפות על הצעת חוק הנכים (תגמולים ושיקום) (תיקון מס' 32) (הארכת תקופת הערעור על החלטת קצין תגמולים), התשפ"ב-2022 (ה"ח הכנסת מס' 900 מיום 25.5.2022)

בהתאם לסעיף 2 לחוק רציפות הדיון בהצעות חוק, התשנ"ג-1993, ועדת העבודה הרווחה של הכנסת מבקשת להודיע במליאת הכנסת על רצונה להחיל דין רציפות על הצעת החוק הנ"ל (מצ"ב).

הצעת החוק נדונה בוועדת השרים לענייני חקיקה ואכיפת החוק של הממשלה הקודמת (מצ"ב ההחלטה).

ועדת השרים לענייני חקיקה מתבקשת לקבוע את עמדתה בעניין בקשת ועדת העבודה והרווחה של הכנסת.

י"ד באייר התשפ"ד
22 במאי 2024

מזכירות הממשלה

החלטה מספר חק/560 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 06.02.2022 אשר צורפה לפרוטוקול החלטות הממשלה וקבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 17.02.2022 ומספרה הוא 1117(חק/560).

1117(חק/560). הצעת חוק הנכים (תגמולים ושיקום) (תיקון - הארכת תקופת הערעור על החלטת קצין התגמולים), התשפ"ב-2021 של חה"כ מוסי רז ואחרים (פ/2871)

יו"ר ועדת השרים פותח את הדיון.

בדיון משתתפים: השר גדעון סער ומר אור רוזנמן.

(פה אחד)

מ ה ל י ט י ס, בהתאם לסעיף 66 בתקנון לעבודת הממשלה – לתמוך בקריאה הטרומית בהצעת חוק הנכים (תגמולים ושיקום) (תיקון – הארכת תקופת הערעור על החלטת קצין התגמולים), התשפ"ב-2021 של ח"כ מוסי רז ואחרים (פ/2871).

המשך הליכי החקיקה יקודמו בתיאום עם משרדי הביטחון, המשפטים וביטחון הפנים.

הערה

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חברי הכנסת מטעם ועדת העבודה והרווחה של הכנסת:

הצעת חוק הנכים (תגמולים ושיקום) (תיקון מס' 32) (הארכת תקופת הערעור על החלטת קצין תגמולים), התשפ"ב-2022

1. תיקון סעיף 33 בחוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 [נוסח משולב]¹, בסעיף 33(א). במקום "תוך שלושים יום" יבוא "תוך שישים יום".

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 33(א) לחוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 [נוסח משולב], קובע כי תובע רשאי לערער על החלטת קצין תגמולים כלשהי של קצין תגמולים לפני ועדת ערעור תוך שלושים יום מהיום שבו הגיעה אליו ההודעה על החלטת קצין התגמולים. ועדת הערעור רשאית להאריך תקופה זו בתקופה נוספת שלא תעלה על שלושים יום. מוצע להאריך לשישים יום את התקופה שבה תובע רשאי לערער כאמור על החלטת קצין תגמולים, כדי להקל על תובעים שרוצים להגיש ערעור ולאפשר להם להיערך כראוי להגשתו, ובכלל זה לבחון לעומק את החלטת קצין התגמולים, להכין את הערעור ולקבל חוות דעת רפואיות שתומכות בו, אם אלה נדרשות.

יוזמים: חברי הכנסת מוסי רז, יעקב מרגי, אורית מלכה סטרוק, מירב בן ארי, אבתיסאם מראענה, ניר אורבך, שלמה קרעי, יריב לויץ, אורי מקלב, מיכל רוזין, אלון טל, מיכאל מלכיאלי, בצלאל סמורייץ, יוראי להב הרצנו, גבי לסקי, אורלי לוי אבקסיס, מאי גולן, משה גפני, עירית סילמן, זאב בנימין בגין, לימור מגן תלם, מופיד מרעי, מאיר פרוש, עלי סלאחה, פטין מולא, חוה אתי עטייה, צבי האוזה, ניר ברקת, מיכאל מרדכי ביטון, אמילי חיה מואטי, נעמה לזימו, ענבר בזק, שרון מרים השכל, יסמין פרידמן, גלעד קריב, אלינה ברדץ' יאלוב, רם בן ברק, רון כץ, מיכל וולדיגה, קטי קטרין שטרית, יואב קיש, מיכל שיר סגמן, קרן ברק, אלי כהן, אפרת רייטן מרום, גילה גמליאל, אלכס קושניר, סימון דוידסון, אופיר סופר, משה טור פז, שירלי פינטו קדוש, טטיאנה מזרסקי, מירי מרים רגב, מכלוף מיקי זוהר, דוד ביטן, עמיחי שיקלי, שמחה רוטמן, רם שפע

¹ הצעת חוק מס' פ/24/2871 (מספר פנימי: 2166159). הועברה לוועדה ביום ח' באדר א' התשפ"ב (9 בפברואר 2022).
² ס"ח התשי"ט, עמ' 276; התשפ"ב, עמ' 696.

הכנסת העשרים וחמש

יוזמות: חברות הכנסת שלי טל מירון
חוה אתי עטייה

4038/25/פ

הצעת חוק קליטת חיילים משוחררים (תיקון – שימוש בפיקדון לטיפול נפשי), התשפ"ד–2023

הוספת סעיף 17א 1. בחוק קליטת חיילים משוחררים, התשנ"ד–1994¹, אחרי סעיף 17 יבוא:
"טיפול נפשי 17א. חייל משוחרר זכאי להשתתפות בתשלום טיפול נפשי, לרבות קניית תרופות פסיכיאטריות, מכספי הפיקדון."

דברי הסבר

בתקופת השירות בצבאי, חיילים בשירות סדיר (לא מתנדבים) יכולים לפנות לקב"ן ולקבל טיפול תרופתי או טיפול נפשי במקרה הצורך. עם זאת, לאחר שחרורם מצה"ל הם נתקלים בשגרה חדשה שבה הם נאצלים לחכות בתורים ארוכים לטיפול נפשי ברפואה הציבורית או לממן לעצמם טיפול נפשי יקר ברפואה פרטית.

נכון להיום, 20 נפגעי נפש שמו קץ לחייהם מאז שאיציק סעידיאן הצית את עצמו. אנו חייבים לטפל בחיילנו, ובין היתר גם באמצעות מימון טיפול נפשי לאחר השירות הצבאי. הצעת חוק זו מבקשת לאפשר שימוש בפיקדון הצבאי לטיפול נפשי לחפצים בכך, על מנת לאפשר הליך טיפול מהיר יותר עבור המקרים הנדרשים.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ט"ו בחשוון התשפ"ד (30.10.2023)

מזכירות הממשלה

סעיף מספר חק/1041 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 26.05.2024.

חק/1041. הצעת חוק קליטת חיילים משוחררים (תיקון - שימוש בפקדון לטיפול נפשי), התשפ"ד-2023 של תה"כ שלי טל מירון וחווה אתי עטייה (פ/4038)

יו"ר ועדת השרים פותח את הדיון.

מניין קולות

המשך הדיון נדחה בשבועיים.

הערה

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים: חברי הכנסת שרון ניר
יוליה מלינובסקי
יבגני סובה

פ/25/709

הצעת חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תיקון – יתומי צה"ל), התשפ"ג–2022

1. תיקון סעיף 1 בחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י–1950¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1, בהגדרה "בן משפחה", במקום פסקה (ב) יבוא:
"ב) ילדו של הנספה – ובכלל זה ילד חורג או ילד מאומץ (להלן – יתום)".
2. אחרי סעיף 13ג לחוק העיקרי יבוא:
"תשלום ליתום 13ד. על אף האמור בחוק זה, תגמולים בעד יתום שמלאו לו 18 שנים שמלאו לו 18 שנים ישולמו ישירות ליתום."

דבר ה ס ב ר

יתומי צה"ל אינם מוכרים כמשפחה שכולה ואינם נחשבים לקרבה ראשונה של החלל עם הגיעם לגיל 21, וזאת מכיוון שלפי הגדרת החוק יתום הינו מי שהתייתם לפני הגיעו לגיל 21 ושטרם מלאו לו 21 שנים.

ליתום ניתנות היום הטבות שונות, חלקן עד גיל 21 וחלקן עד גיל שלושים, אולם היתמות, היוצרת חסר תהומי שהזמן אינו משלימו לעולם, אינה נפסקת בשום גיל ובשום שלב.

בנוסף לכך, כיום ההטבות ניתנות ליתום דרך האלמנה שמקבלת קצבה בעבור אלמנותה ובעבור ילדיה היתומים, אולם נסיבות שונות כמו נישואין שניים, פטירת האלמנה או קשרים רופפים בין האלמנה ליתומים, עלולים למנוע שימוש בכספים לטובת צרכי הילדים או את העברת הכספים מהאלמנה ליתומים ולמעשה רבים המקרים בפועל שבהם זו המציאות.

כמו כן, במקרים רבים מדי נפלטו היתומים מהתא המשפחתי הנורמטיבי לאחר האסון ועם השינויים שחלו במצבה של האם האלמנה, וזהו נדבך נוסף בשורת קשיים ומצוקות שחווים היתומים.

לפיכך, מוצע לשנות את הגדרת "בן משפחה" בחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים

¹ ס"ח התש"י, עמ' 162.

ושיקום), התשי"א–1950, כך שיתומי צה"ל יהיו זכאים להטבות שונות שמציע החוק לאורך כל ימי חייהם.

בנוסף, מוצע לקבוע שהתגמולים עבור יתומים שמלאו להם 18 שנים יועברו ישירות לידיהם. הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת קטי קטרין שטרית (פ/24/3586) ועל ידי חבר הכנסת פטין מולא (פ/24/3793).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ה בכסלו התשפ"ג (19.12.2022)

מזכירות הממשלה

סעיף מספר חק/726 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 28.01.2024 .

חק/726. הצעת חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תיקון - יתומי צה"ל),
התשפ"ג-2022 של תה"כ שרון ניר ואחרים (פ/709)

יו"ר ועדת השרים פותח את הדיון.

מניין קולות

המשך הדיון נדחה בחודשיים.

הערה

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים: חברי הכנסת רון כץ
אופיר כץ

פ/4214/25

הצעת חוק הכרה בחטוף כנכה או כחלל צה"ל (תיקוני חקיקה), התשפ"ד–2024

תיקון חוק משפחות 1. תיקון חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י–1950,¹ אחרי סעיף 1א יבוא: במערכה (תגמולים ושיקום)

1א1. "תחולת החוק על חטוף שלא התייצב לשירות מילואים לפי סעיף 8 לחוק שירות מילואים בשל כך שנחטף" תחולת החוק על חטוף שלא התייצב לשירות מילואים לפי סעיף 8 לחוק שירות מילואים בשל כך שנחטף. הוראות חוק זה יחולו בשינויים המחויבים לעניין חטוף כהגדרתו בחוק תגמולים לבני משפחה של חטופים ונעדרים בפעולת איבה, התשפ"ד–2023,² שנקרא בצו להתייצב לשירות מילואים לפי סעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח–2008,³ ולא התייצב לשירות כאמור בשל היותו חטוף, ומת בתקופה בה היה חטוף כתוצאה מחבלה, מחלה או החמרת מחלה."

2. בחוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט–1959⁴ [נוסח משולב], אחרי סעיף 1א יבוא:

1א1. "תחולת החוק על חטוף שלא התייצב לשירות מילואים לפי סעיף 8 לחוק שירות מילואים בשל כך שנחטף" תחולת החוק על חטוף שלא התייצב לשירות מילואים לפי סעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח–2008,⁵ ולא התייצב לשירות כאמור בשל היותו חטוף, ומת בתקופה בה היה חטוף כתוצאה מחבלה, מחלה או החמרת מחלה."

¹ סי"ח התשי"י, עמ' 162.

² סי"ח התשפ"ד, עמ' 64.

³ סי"ח התשס"ח, עמ' 502.

⁴ סי"ח התשי"ט, עמ' 276.

⁵ סי"ח התשפ"ד, עמ' 64.

⁶ סי"ח התשס"ח, עמ' 502.

בשל כך שנחטף

התייצב לשירות כאמור בשל היותו חטוף, ובתקופה בה היה חטוף הוא איבד את הכושר לפעול פעולה רגילה, גופנית, נפשית או שכלית, לרבות קוגניטיבית, או שכושרו כאמור פחת כתוצאה מחבלה, מחלה או החמרת מחלה.

דברי הסבר

מתקפת הטרור על מדינת ישראל שהחלה ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023), הביאה למצבים קשים ומורכבים רבים שמדינת ישראל לא התמודדה איתם קודם לכן. אחד מתם הוא משבר החטופים שנחטפו על ידי ארגוני הטרור. בין החטופים ישנם נשים, ילדים, זקנים, חיילים וגם בחורים צעירים שאילולא נחטפו בידי ארגוני הטרור היו מגויסים לשירות מילואים, חלקם אף ביחידות מובחרות. הצעת חוק זו מבקשת לראות בחטוף שנקרא לשירות מילואים לפי סעיף 8 לחוק שירות המילואים, התשס"ח–2008 (צו 8), אך מטבע הדברים לא היה יכול להתייצב לשירות מילואים, ונפגע או נפל בזמן שהוגדר כחטוף – כנכה או כחלל צה"ל, לפי העניין. זאת על מנת לתת לאותו חטוף את ההכרה המגיעה לו על תרומתו למדינה בשירות הסדיר ובמילואים ובמקרה של חלל – לנחם, ולו במעט, את משפחתו. יש לציין, כי הצעה זו אינה כרוכה בעלות תקציבית של ממש, שכן בכל מקרה של נכות או מוות עקב החטיפה ובזמן החטיפה החטוף היה מוגדר כנפגע פעולות איבה או כחלל פעולות איבה, שזכויותיו וזכויות משפחתו מקבילות לאלו של נכה צה"ל ושל חלל צה"ל.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ב בשבט התשפ"ד (22.01.2024)

מזכירות הממשלה

סעיף מספר חק/753 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 04.02.2024 .

חק/753. הצעת תוק הכרה בחטוף כנכה או כחלל צה"ל (תיקוני חקיקה), התשפ"ד-
2024 של חה"כ רון כץ ואופיר כץ (פ/4214)

יו"ר ועדת השרים פותח את הדיון.

מניין קולות

המשך הדיון נדחה בשלושה חודשים.

הערה

הכנסת העשרים וחמש

יוזם: חבר הכנסת רם בן ברק

פ/1246/25

הצעת חוק רכזי ביטחון שוטף צבאיים, התשפ"ג–2023

הגדרות

1. בחוק זה –

"חוק הסדרת השמירה" – חוק הרשויות המקומיות (הסדרת השמירה), התשכ"א–1961¹;

"חוק להסדרת הביטחון" – חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח–1998²;

"מפקד צבאיי" – קצין בדרגת אלוף שמינה הרמטכ"ל לעניין זה, לגבי אזור מסוים.

"רכז ביטחון", "רכז ביטחון שוטף צבאיי" – מי שמונה לפי הוראות סעיף 2.

מינוי רכז ביטחון שוטף צבאי

2.

(א) מפקד צבאי ראוי להורות על מינוי רכז ביטחון שוטף צבאי ביישוב באזור שלגביו הוא אחראי, אם מצא כי צורכי הביטחון של היישוב מחייבים זאת.

(ב) רכז ביטחון ימונה, ככל האפשר, מבין תושבי היישוב בו הוא משמש רכז ביטחון, בכפוף לתנאים המפורטים בסעיף 3;

(ג) מינוי רכז ביטחון ייעשה לאחר התייעצות עם ראש הרשות המקומית שבתחום שיפוטה של היישוב.

כשירות והסמכה

3.

כשיר לשמש כרכז ביטחון הוא מי שהתקיימו לגביו כל אלה:

(1) התקיימו בו התנאים המפורטים בסעיף 8(1) עד (5) לחוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור, התשס"ה–2005³;

¹ ס"ח התשכ"א, עמ' 169.

² ס"ח התשנ"ח, עמ' 348.

³ ס"ח התשס"ה, עמ' 758.

(2) בעל רקע וניסיון פיקודי בצבא הגנה לישראל, במשטרת ישראל, בשירות הביטחון הכללי, במוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים או בשירות בתי הסוהר;

(3) הוא קיבל הכשרה מתאימה, כפי שהורה הרמטכ"ל או מי שהסמיך לעניין זה.

תפקידי רכז ביטחון 4. רכז ביטחון יבצע, בין היתר, את המשימות הבאות:
שוטף צבאי

(1) ירכז את פעילות הביטחון השוטף ביישובו, בהתאם להנחיית המפקד הצבאי;

(2) יפעל להכנת היישוב לחירום;

(3) ישמש כממונה על השמירה לפי חוק הסדרת השמירה;

(4) יפעיל את כיתת הכוננות היישובית בשעת חירום;

(5) ירכז את הקשר בין גורמי ביטחון החירום וההצלה לגורמי היישוב.

5. סמכויות לרכז ביטחון יהיו הסמכויות הנתונות לממונה ביטחון לפי חוק להסדרת הביטחון.

6. כפיפות ותנאי העסקה (א) רכז הביטחון יהיה עובד משרד הביטחון.

(ב) רכז הביטחון יהיה כפוף פיקודית ומקצועית למפקד הצבאי שבתחומו נמצא היישוב ויפעל בהתאם להנחיותיו ותוך תיאום עמו.

(ג) תנאי שכרו ותנאי העסקתו של רכז ביטחון יהיו כשל ממונה ביטחון כהגדרתו בחוק להסדרת הביטחון, בשינויים המחויבים מאופיו, ממהותו ומדרישותיו של התפקיד.

(ד) עלות שכרו של רכז ביטחון ועלות הציוד הדרוש לשם מילוי תפקידו, לרבות תפעולו ואחזקתו, ימומנו מסעיף תקציב הוצאות חירום אזרחיות בתקציב המדינה.

(ה) שר הביטחון יקבע הוראות לעניין זה, ורשאי הוא לקבוע מעת לעת הוראות שונות ליישובים שונים, בהתאם לגודלם ולהיקף האיומים הביטחוניים עליהם.

7. יישוב מחלוקות שר הביטחון יקבע, בהסכמת שר הפנים, נוהל ליישוב מחלוקות בין המפקד הצבאי לבין הרשות המקומית בכל הנוגע ליישום הוראות חוק זה.

תיקון חוק הרשויות המקומיות (הסדרת השמירה) 8. בחוק הרשויות המקומיות (הסדרת השמירה), התשכ"א-1961 –

(1) בסעיף 1, בהגדרה "הממונה על השמירה", בסופה יבוא "או רכוז ביטחון שוטף צבאי כהגדרתו בחוק רכזי ביטחון שוטפים צבאיים, התשפ"א-2021";

(2) בסעיף 2(ב) הרישה עד המילים "שבאחריות המשטרה" – תימחק, ובסופו יבוא "בשטח שבאחריות המשטרה".

תחילה והוראות 9. (א) נוהל יישוב מחלוקות לפי סעיף 7 ייקבע בתוך שישה חודשים מיום מעבר תחילתו של חוק זה.

(ב) רכוז ביטחון שוטף צבאי ששימש בתפקידו ערב תחילתו של חוק זה, יראו אותו כאילו מונה לפי חוק זה, ובלבד שאם לא ניתנה לו הכשרה כאמור בסעיף 3(3) ערב תחילת החוק, תינתן לו הכשרה כאמור בתוך שנה מיום התחילה.

דברי הסבר

מטרת הצעת חוק זו, להסדיר את נהלי המינוי, ההכשרה, הסמכות והאחריות של רכזי הביטחון שוטף צבאי (להלן – רבש"ץ).

תפקיד רבש"ץ קיים כבר עשרות שנים אך מעולם לא הוגדר התפקיד באופן מסודר. תפקידו, פעולותיו, סמכויותיו, הכשרתו ותנאי העסקתו לא נכתבו באופן ברור ולכן נוצר חוסר אחידות וחוסר התאמה בין התפקיד למציאות בשטח.

כיום, יש בארץ כ-420 רכזי ביטחון שאחראיים באופן ישיר על ביטחונם של כ-900 אלף אזרחי מדינת ישראל. רכזי הביטחון נמצאים לאורך גבולות המדינה ביהודה ושומרון ובקו התפר ומגנים על התושבים ביישובים. רכזי הביטחון לקחו חלק פעיל בעצירת ומניעת פעולות טרור במהלך השנים, חלקם אף שילמו בחייהם בגין פעולות אלו.

הרבש"ץ אחראי על אבטחת הישוב בשגרה ובחירום עד להגעת כוחות צה"ל או המשטרה לשטח, וכן משמש חוליית קישור בין גורמי ביטחון אזוריים וחירום כלליים לבין ראשי היישוב ותושביו. בפקודות צה"ל נקבע, כי הרבש"ץ ישמש כמפקד היישוב בשגרה וכממונה על השמירה, הוא אחראי בין היתר על הטיפול בחיילי הגנת יישובים, במרכיבי הביטחון ובכיתת הכוננות. ביהודה ושומרון תפקיד הרבש"ץ מקיף ומורכב יותר בהשוואה למילוי התפקיד בשאר חלקי הארץ. זאת, בין היתר בשל פעילותו בתחום ביטחון פנים מחוץ לתחום היישוב.

¹ ס"ח התשכ"א, עמ' 169.

מרבית הרבשצי"ם ביישובים – כפופים מנהלית לרשות המקומית, ומבחינה צבאית – לצה"ל. לעיתים, כפיפות כפולה זו יוצרת קשיים במילוי תפקיד הרבש"ץ, לאור ניגודי עניינים בין צורכי הביטחון של היישוב לבין צרכי הרשות המקומית. כמו כן, משרד הביטחון מעביר את שכר הרבש"צים באמצעות הרשויות המקומיות, אך אינו מקיים פיקוח על השכר שמשולם להם בפועל.

הפיכתם של רכזי הביטחון לעובדי משרד הביטחון, תסדיר בעיה נוספת הדורשת הסדרה, היא אחראית לטיפול בנפגעים ומשפחותיהם, במידת הצורך. בדומה ללוחמי אש, שהיו כפופים לאיגוד הערים עד להתרחשות אסון הכרמל, והוכנסו תחת המשרד לביטחון פנים.

נוכח החשיבות שבתפקיד הרבש"ץ ובחיוניות תפקידם לשם שמירה על ביטחון היישובים וסביבתם, וכדי להבטיח את בהירות מעמדם, תפקידם וסמכויותיהם, מוצע להסדיר את נהלי המינוי, ההכשרה והתפקוד של רכזי הביטחון השוטפים צבאיים.

רכז הביטחון הוא נקודת הקצה ביישוב עבור הצבא ועבור גורמי הביטחון, החירום וההצלה השונים. חשיבותו וחיוניותו של התפקיד היא קריטית לשם שמירה על ביטחונם הפיזי של התושבים, רכושם וסביבתם, לכן יש להסדיר את נהלי המינוי, ההכשרה, הגדרת התפקיד, הסמכות והאחריות של רכזי ביטחון בחוק, כל זאת תחת גורם מנהלי ומקצועי אחד.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת שלמה קרעי (פ/24/1520), על ידי חבר הכנסת רם בן ברק (פ/24/1836) ועל ידי חברת הכנסת נירה שפק (פ/24/2236) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת שלמה קרעי (פ/25/214) ועל ידי חברת הכנסת שרון מרים השכל (פ/25/216).

הצעת חוק דומה בעיקרה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת שרון רופא אופיר וקבוצת חברי הכנסת (פ/24/2866).

הצעת החוק זהה לפ/25/216 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ט' בטבת התשפ"ג (02.01.2023)

הכנסת העשרים וחמש

יוזמים :	חברי הכנסת	אוהד טל	מיכאל מרדכי ביטון
		אופיר כץ	דני דנון
		דן אילוז	שרון ניר
		חווה אתי עטייה	עודד פורר
		עמית הלוי	יבגני סובה
		משה טור פז	יוליה מלינובסקי
		מיכל מרים וולדיגר	צביקה פוגל
		יצחק קרויזר	חמד עמאר
		שרן מרים השכל	משה פסל
		שלום דנינו	אלמוג כהן
		בועז ביסמוט	אריאל קלנר
		מירב בן ארי	ניסים ואטורי
		נאור שירי	צבי ידידיה סוכות
		עידן רול	חנוך דב מלביצקי
		משה סולומון	קטי קטרין שטרית
		מאיר כהן	אושר שקלים
		אלי דלל	צגה מלקו
		אלון שוסטר	אליהו רביבו
		דבי ביטון	לימור סון הר מלך
		יסמין פרידמן	רון כץ
		שמחה רוטמן	מטי צרפתי הרכבי
		מתן כהנא	משה סעדה

4582/25/פ

הצעת חוק-יסוד: שירות מילואים

- עקרונות יסוד .1 (א) צבא הגנה לישראל הוא צבאה של המדינה ותפקידו להגן בשגרה ובחירום על המדינה ואזרחיה.
- (ב) מערך המילואים של צבא הגנה לישראל מהווה נדבך מרכזי שעליו נשען הצבא לצורכי ביטחון המדינה והנמנים עם מערך המילואים תורמים תרומה ייחודית ומשמעותית למדינת ישראל.

- מטרה 2. חוק-יסוד זה, מטרתו לעגן את שירות המילואים בצבא הגנה לישראל כערך יסוד ולהוקיר את הנמנים עם מערך המילואים.
- שירות מילואים 3. מטרות מערך המילואים, תפקידיו, היקפו ומשך שירות המילואים ייקבעו בחוק.
- תמלוגים, זכויות והוקרה 4. (א) הממשלה תשקוד על העדפה, תגמול והוקרה של מערך המילואים על ידי הקצאת משאבים מיוחדים למטרה זו.
- (ב) לנמנים עם מערך המילואים תינתן עדיפות מיוחדת בפעולות מול רשויות המדינה לרבות במכרזי מקרקעין של רשות מקרקעי ישראל, קבלת הנחות ברכישת קרקע, קבלה לעבודה בשירות המדינה, קבלה ללימודים אקדמיים, קבלה למעונות יום וחינוך וכן מכרזי רכש.
- (ג) פעולות המדינה, שיש בהן כדי להעדיף, לתגמל או להביע הוקרה לנמנים עם מערך המילואים, לא יחשבו כהפליה אסורה.
- יום הוקרה למערך 5. יום הוקרה למערך המילואים ייקבע בחוק.

ד ב ר י ה ס ב ר

במשך 76 שנותיה מדינת ישראל לא השכילה להעלות על נס את משרתי המילואים ולתת להם העדפה מיוחדת. מלחמת חרבות ברזל חידדה את נחיצותו של מערך המילואים לביטחון הלאומי של המדינה, כתנאי מובהק לניצחון מוחלט. מטרת הצעת החוק להביא לשינוי בסדר העדיפויות הלאומי – להוקיר את משרתי המילואים באמצעות מתן עדיפויות משמעותיות ויוצאת דופן למשרתי המילואים.

ברקע הצעת החוק, ההבנה כי משרתי המילואים הם חוד החנית של צה"ל. בעוד הם מסכנים את חייהם, הם ובני משפחתם משלמים מחירים כבדים מאוד, הן מחירים משפחתיים, והן מחירים כלכליים ובריאותיים.

לפיכך מוצע להוקיר את שירות המילואים ולעגן אותם כערך יסוד ולתת למשרתי המילואים עדיפות בפעולות מול רשויות המדינה במספר תחומים, כגון במכרזי מקרקעין של רשות מקרקעי ישראל, מתן הנחות ברכישת קרקע, קבלה לעבודה בשירות המדינה, קבלה לאוניברסיטה, קבלה למעונות יום וכן במכרזי רכש של המדינה.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ב באייר התשפ"ד (20.05.2024)

הכנסת העשרים וחמש

יוזם: חבר הכנסת שמחה רוטמן

פ/25/4558

הצעת חוק סמכויות שעת חירום (מעצרים) (תיקון – מעצרים מינהליים בגין חברות בארגון טרור), התשפ"ד–2024

1. הוספת סעיפים 11א ו-11ב
- בחוק סמכויות שעת-חירום (מעצרים), התשל"ט–1979¹ (להלן – החוק העיקרי), אחרי סעיף 11 יבוא:
- הגבלת תחולה על 11א. אין לעשות שימוש בסמכויות על פי חוק זה, או לפי אזרחי מדינת ישראל
- חלק י' בתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945² כנגד אזרח של מדינת ישראל.
- הוספת ארגון טרור 11ב. (א) על אף האמור בסעיף 11א, היה לשר על ידי שר הביטחון הביטחון יסוד סביר להניח שאזרח מדינת ישראל הוא חבר בארגון טרור המנוי בתוספת הראשונה לחוק זה, רשאי לעשות שימוש בסמכויות כלפיו לפי חוק זה.
- (ב) שר הביטחון רשאי בצו, בהסכמת שר המשפטים ובאישור וועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת (להלן – הוועדה), להוסיף ארגון טרור לתוספת הראשונה, אם שוכנע כי ארגון הטרור מפעיל אזרחים של מדינת ישראל במטרה לפגוע בקיומה של מדינת ישראל או במטרה לבצע מעשי טרור כנגד אזרחיה.

¹ ס"ח התשל"ט, עמ' 76.
² ע"ר מסי 1442, עמ' 855.

(ג) תוקפו של צו כאמור בסעיף קטן (ב) יהיה לתקופה שיקבע שר הביטחון ושלא תעלה על שנתיים; ואולם, שר הביטחון, בהסכמת שר המשפטים ובאישור הוועדה, רשאי להאריך את תוקף הצו כאמור לתקופות נוספות שלא תעלה על שנתיים כל אחת.

(ד) נודע לשר הביטחון על ארגון טרור שמתקיים בו האמור בסעיף קטן (ב), אולם נסיבות העניין מחייבות שימוש בסמכויות שבחוק זה או בתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945 באופן מיידי, רשאי הוא ליתן צו המוסיף את ארגון הטרור לתוספת הראשונה באופן מיידי; תוקפו של צו כאמור יפקע בתוך 14 ימים, ולא ניתן להאריכו בתקופות נוספות.

הוספת תוספת 2. אחרי סעיף 15 לחוק העיקרי יבוא:

"תוספת

(סעיף 11ב)

ארגון טרור המפעיל אזרחים של מדינת ישראל."

דברי הסבר

מטרת הצעת חוק זו היא להגביר את ההגנות הקיימות על חירותם של אזרחי ישראל בהתאם לעקרונות הקבועים בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.

סעיף 5 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו קובע: "אין נוטלים ואין מגבילים את חירותו של אדם במאסר, במעצר, בהסגרה או בכל דרך אחרת". כאשר פגיעה שכזו נעשית בהליך משפטי בו לאדם עומדות ההגנות השונות שהן ביסוד משטרה היהודי והדמוקרטי של מדינת ישראל, ובראשן חזקת החפות וזכות הטיעון בפני ערכאה שיפוטית בלתי תלויה, פגיעה שכזו עומדת במבחני המידתיות הקבועים בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, אולם כאשר מדובר בהליך של מעצר מנהלי, זכויות אלה נפגעות בצורה משמעותית. לצד זאת, ברור שמדינת ישראל נאבקה על חייה ועל חיי אזרחיה אל מול ארגוני טרור נפשעים, המבקשים להשמידה, ועל כן נדרשות סמכויות שיאפשרו למערכת הביטחון לעתים גם להשתמש ב"נשק בלתי קונבנציונלי" כדוגמת המעצרים המנהליים או צווי ההגבלה מכח תקנות ההגנה שעת חירום.

המחויבות הראשונה במעלה של כל מדינה היא לאזרחיה, לביטחונם, לשלומם ולחירותם, וגם הזכויות הדינוניות שנועדו לשרת את הזכויות המהותיות הללו חייבים להישמר להם במידת האפשר, ועל כן הצעת החוק קובעת כי לא ניתן לעצור במעצר מנהלי אזרח של מדינת ישראל, אלא אם כן יש לשר הביטחון יסוד סביר להניח כי האדם חבר בארגון טרור ששם לו למטרה לפגוע בעצם קיומה של המדינה או לבצע מעשי טרור באזרחיה. האבחנה הזו מתחייבת מעצם העיקרון של דמוקרטיה מתגוננת שאינה

מחוייבת לספק הגנות למי שמבקש להשמיד את עצם המסגרת המדינית או שהוא אויב המדינה. הצעת החוק מבקשת לקבוע כי הוראות אלה יחולו אף על הסמכויות החריקות והדומות באופיין הקבועות בתקנות ההגנה שעת חירום.

כדי להגביר את הפיקוח הפרלמנטרי על השימוש בסמכות חריגה זו ולהדגיש את אופייה הזמני מוצע בהצעת החוק כי ארגוני הטרור שהשתייכות אליהם מאפשרת שימוש בסמכות המעצר המנהלי יאושרו בידי וועדת החוקה של הכנסת ותוקף צו המכריז עליהם יוגבל לשנתיים ויהיה צריך להיות מחודש מפעם לפעם.

כדי לתת מענה לצורך דחוף אם התגלה כי ארגון טרור שאינו מופיע בתוספת פועל בישראל במטרה להשמיד את המדינה או לבצע מעשי טרור כנגד אזרחיה, ונדרשת הפעלת סמכויות בדחיפות, הצעת החוק מבקשת לאפשר לשר הביטחון להוסיף באופן מיידי לתקופה שלא תעלה על 14 יום ארגון טרור לתוספת הראשונה. בתוך אותה תקופה יידרש שר הביטחון לקבל את הסכמת שר המשפטים ואת אישור וועדת החוקה של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים

והונחה על שולחן הכנסת ביום

כ"ד באדר ב' התשפ"ד (03.04.2024)

הכנסת העשרים וחמש

יוזם: חבר הכנסת שלום דנינו

פ/25/4382

הצעת חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי (תיקון – הפטר לאלתר לחייב יחיד מעבר לגיל פרישה), התשפ"ד–2024

1. תיקון סעיף 167 בחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח–2018¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 167(א), אחרי "דמי המחיה" יבוא "או על יחיד שהגיע לגיל פרישה כהגדרתו בסעיף 3 לחוק גיל פרישה, התשס"ד–2004² (להלן – חוק גיל פרישה)".
2. תיקון סעיף 373 בחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), על יחיד שהגיע לגיל פרישה כהגדרתו בסעיף 3 לחוק גיל פרישה, יחול חוק זה."

דברי הסבר

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח–2018 מתייחס לחייב שהוא יחיד או תאגיד הנמצא או עלול להימצא במצב של חדלות פירעון. החוק בוחן את יכולות התשלום של החייבים וקובע לפיו את שיעור התשלומים שישלמו בעת שהם מצויים בחדלות פירעון ואולם, החוק אינו מעניק התייחסות מיוחדת לאנשים מבוגרים מעל גיל פרישה. לפיכך, מוצע לתקן את החוק ולהרחיב אותו כך שמתן הפטר לאלתר מחובת תשלומים יינתן לא רק ליחיד שכושר ההשתכרות שלו אינו עולה על דמי המחיה אלא גם על יחיד שהגיע לגיל פרישה בהתאם לחוק גיל הפרישה. כמו כן, מוצע לקבוע כי הוראת המעבר המחילה על הליכים ישנים את הדין הקודם, לא תחול על חייב מעל לגיל פרישה.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ד באדר א' התשפ"ד (04.03.2024)

¹ ס"ח התשע"ח, עמ' 310.
² ס"ח התשס"ד, עמ' 46.

מזכירות הממשלה

סעיף מספר חק/1086 של ועדת השרים לענייני חקיקת מיום 02.06.2024.

חק/1086. הצעת חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי (תיקון - הפטר לאלתר לחייב יחיד מעבר לגיל פרישה), התשפ"ד-2024 של חה"כ שלום דנינו (פ/4382)

יו"ר ועדת השרים פותח את הדיון.

מניין קולות

המשך הדיון נדחה בשבוע.

הערה

הכנסת העשרים וחמש

יוזם: חבר הכנסת ולדימיר בליאק

פ/4424/25

הצעת חוק החברות (תיקון – פרסום דוחות כספיים של מונופול), התשפ"ד–2024

1. תיקון סעיף 172 בחוק החברות, התשנ"ט–1999¹, בסעיף 172, בסופו יבוא:

"(ח) דוחות של חברה שאינה תאגיד מדווח שהיא בעל מונופולין, כמשמעותו בסעיף 26 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח–1988², יפורסמו לציבור; לעניין סעיף זה, "פרסום לציבור" – פרסום באתר האינטרנט של החברה ומתן הודעה על פרסום כאמור בדרך המפורטת בסעיף 55 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח–1968³."

דברי הסבר

בימים אלו ועל אף זאת שאנו בעיצומה של מלחמה אנו חווים גל התייקרויות בקרב ענפים שונים במשק הישראלי, כגון ענף המזון, דלק, דיור ועוד. כמו כן אנו עדים לכך שחברות בעלות מונופול בישראל משתמשות בכוחן על מנת להפקיע מחירים ולנקוט דרכי פעולה עסקיות פסולות כדי להגדיל את רווחיהן על חשבון ציבור הצרכנים בישראל ועל חשבון המתחרים הקטנים בענפים שבהם הן פועלות. בשוק מונופוליסטי בכוחו של בעל המונופולין להפחית את כמות המוצרים המוצעים בשוק, להביא להעלאת מחיריהם או לפגום באיכותם של המוצרים.

המשק בישראל מתאפיין בריכוזיות על ענפית יתרה בהשוואה לשווקים אחרים בעולם. חלק מהחברות המונופוליסטיות בישראל אינן נסחרות בבורסה ועל כן אינן נדרשות לפרסם לציבור את הדוחות הכספיים שלהן. ואולם, עצם היותה של חברה מונופוליסטית השולטת בנתח שוק מצדיקה את חובת פרסום הדוחות הכספיים שלה לציבור כחלק משמירה על האינטרס הציבורי. פרסום כזה יאפשר לציבור ולתקשורת לבקר את התנהלותו הפיננסית ואת התנהגותו העסקית של המונופול, ובכך יקשה על קיום התנהלות הפוגעת באינטרס הצרכני והציבורי.

לפיכך מוצע בהצעת חוק זו לחייב, במסגרת חוק החברות, התשנ"ט–1999, חברה שהיא בעלת

¹ ס"ח התשנ"ט, עמ' 189.

² ס"ח התשמ"ח, עמ' 128.

³ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

מונופולין כמשמעות הדבר בחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, לפרסם את הדוחות הכספיים שלה לציבור. פרסום כאמור יבוצע באתר האינטרנט של החברה ותינתן על כך הודעה בעיתון בדרך המפורטת בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת ולדימיר בליאק וקבוצת חברי הכנסת (פ/3390/24), על ידי חבר הכנסת אלי כהן (פ/3636/24) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת רון כץ (פ/60/25), על ידי חבר הכנסת ולדימיר בליאק וקבוצת חברי הכנסת (פ/2201/25); פ/740/25; הוסרה מסדר היום ביום כ"ו באייר התשפ"ג (17 במאי 2023) ועל ידי חבר הכנסת אליהו רביבו (פ/2586/25).

הצעת החוק זהה לפ/3390/24 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ח' באדר ב' התשפ"ד (18.03.2024)

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת: חברת הכנסת אפרת רייטן מרום

פ/1884/25

הצעת חוק העונשין (תיקון – מרמה והפרת אמונים), התשפ"ג–2023

1. החלפת סעיף 284 בחוק העונשין, התשל"ז–1977¹ (להלן – החוק העיקרי), במקום סעיף 284 יבוא:

"הפרת אמונים 284. (א) עובד ציבור העושה, תוך מחשבה פלילית, מעשה, לרבות אלה המנויים בסעיפים קטנים (1) – (3), באופן שיש בו כדי לפגוע פגיעה חמורה בערכי טוהר המידות של עובדי הציבור, באמון הציבור בשירות הציבורי, או בפעולתו התקינה של השירות הציבורי, ובכלל זה באינטרס הציבורי עליו מופקד עובד הציבור או הגוף הציבורי בו הוא נושא משרה או תפקיד (בסעיף זה ובסעיף 284א – הערכים המוגנים), דינו – מאסר חמש שנים:

(1) מעשה שנעשה בקשר עם מילוי תפקידו או תוך שימוש במעמדו כעובד הציבור, בהיותו במצב של ניגוד עניינים מהותי; בסעיף זה, "ניגוד עניינים מהותי" – מצב שבו נמצא אדם כאשר לו, לבן משפחתו, לתאגיד שבו הוא חבר, מתעתד להיות חבר בו או מקורב אליו, או לאדם הקרוב אליו אישית או עסקית, יש אינטרס כלכלי נקודתי העלול להיות מושפע ישירות מהפעולה השלטונית, או אינטרס אישי משמעותי אחר, העלול להיות מושפע

¹ ס"ח, התשל"ז, עמ' 228

ישירות מהפעולה השלטונית;

(2) קבלת טובת הנאה אשר ניתנה לו או לבן משפחתו, באשר הוא עובד הציבור, למעט קבלת טובת הנאה המותרת על פי דין; בסעיף זה "בן משפחה" – בן זוג, הורה, הורה של בן זוג, בן, אח, סב, נכד, וכן בן או בן זוג של כל אחד מאלה;

(3) שימוש במידע פנים שלטוני שהגיע לעובד הציבור במסגרת תפקידו שלא למטרה ציבורית, לרבות העברת מידע כאמור לאחר, והכל לשם קידום עניין אישי;

בסעיף זה "מידע פנים שלטוני" – מידע שלא פורסם לציבור, ולא היה אמור להתפרסם באותה עת, ואשר תוכנו, צורתו, מקורו, נסיבות קבלתו או סדרי החזקתו מעידים על החובה לשמרו בסוד, אף אם המידע עתיד להתפרסם.

(ב) באישום לפי סעיף קטן (א) תהא הגנה טובה לנאשם אם יוכיח אחד מאלה:

(1) הוא ביצע את הפעולה השלטונית לאחר שקיבל אישור בכתב ומראש לעשותה מהיועץ המשפטי לממשלה או מי מטעמו;

(2) הוא ביקש בכתב את אישור היועץ המשפטי לממשלה לעשיית הפעולה, מסר את מלוא המידע הרלוונטי ולא נענה בתוך 30 ימים ממועד קבלת הפנייה המלאה על ידי היועץ המשפטי לממשלה; קיבל המבקש תשובה שלילית לאחר חלוף 30 ימים, יחול הפטור רק על פעולות שנעשו לפני שהתקבלה התשובה אצל המבקש;

(3) היועץ המשפטי לממשלה או גורם שהיועץ המשפטי לממשלה אצל לו את סמכותו לפי חוק זה פרסם, בכפוף לאישורה של ועדת חוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשימה מפורטת של אינטרסים כלכליים, אשר אין בהם כדי להשפיע על שיקול דעתו של עובד הציבור באופן העלול להעמידו במצב של הפרת אמונים, והאינטרס הכלכלי שבבסיס האישום נכלל ברשימה שפרסם היועץ המשפטי לממשלה;

(4) הוא נדרש לבצע את הפעולה באופן מיידי בשל דחיפות העניין או שלא ניתן היה לאשר את הפעולה כאמור בפסקה (1) בשל נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, ועשה את המעשה מתוך אמונה סבירה ובתום לב בקיומה של הרשאה חוקית."

2. אחרי סעיף 284 לחוק העיקרי יבוא :
הוספת סעיפים
284 א ו-ב

"מרמה של עובד
הציבור
284א. עובד ציבור העושה מעשה מרמה כהגדרתו בסעיף 414 לחוק, שיש בו כדי לפגוע בערכים המוגנים, דינו – מאסר חמש שנים.

מרמה ציבורית
284ב. עובד הציבור העושה מעשה מרמה ציבורית, דינו – מאסר חמש שנים; בסעיף זה, "מרמה ציבורית" – יצירת מצג שווא בקשר עם מילוי תפקידו או תוך שימוש במעמדו כלפי עובד ציבור אחר, או מסירת דיווח כוזב לעובד ציבור אחר, לרבות הסתרת מידע שבנסיבות העניין היה מוטל עליו לגלותו לעובד הציבור האחר, כאשר יש בכך כדי להשפיע על שיקול דעתו של עובד הציבור האחר במילוי תפקידו."

דברי הסבר

עבירת המרמה והפרת האמונים מסתמנת כאחד הכלים הפליליים העיקריים למלחמה בשחיתות הציבורית. מטרתו של תיקון זה היא להבהיר את מהותה של העבירה ואת גדרה, ולקדם את המלחמה בשחיתות.

נקודת המוצא של ההצעה טמונה בהפרדה שבין עבירת המרמה לעבירת הפרת האמונים. המצב הקיים, בו שתי עבירות אלה דרות יחדיו באותו הסעיף, יוצר עירוב מין בשאינו מינו. מעשה מרמה של עובד הציבור במסגרת מילוי תפקידו, מעורר שאלות פליליות מיוחדות ונפרדות מאלה המעוררים מעשים שמערבים הפרת האמונים בלבד. הפרדת העבירות תתרום להבהרת המצב המעורפל הנוכחי. בנוסף, אפשר יהיה, לאחר ההפרדה, להחמיר בענישתם של מי שאשמים במרמה ולהעמיד את העונש בגינה על חמש שנים (במקום שלוש שנים כיום), לפי חוק שניתנת בו הגדרה מפורשת לעבירת המרמה בהקשר של עובד הציבור.

אשר לעבירת הפרת האמונים, מוצע להגדיר את העבירה באופן מדוייק, תוך קביעת היסוד הנפשי הנדרש לשם הרשעה בה.

יצוין, כי לצד האמצעי הפלילי, קיימים גם אמצעים משמעותיים ומנהליים, שנועדו אף הם להתמודד עם מצבים בהם פגעו מעשיו של עובד הציבור באמון הציבור, בשירות הציבורי, או בפעילותו התקינה של השירות הציבורי. הצעת החוק נועדה, בין היתר, לחדד את ההבחנה בין מסלולים אלה ולהבהיר את הנסיבות בהן ראוי לעשות שימוש בכלי הפלילי דווקא. ההפרדה בין עבירות הפרת האמונים והמרמה, הגדרתן באופן מדוייק והבהרת היסוד הנפשי הנדרש לשם הרשעה בהן, קובעים באופן ברור את קו הגבול שבין הדין הפלילי לבין הדין המשמעתי.

החוק המוצע מגדיר באופן מדוייק את עבירת הפרת אמונים. בהגדרה מוצגים שלושה מקרים עקרוניים בהם מתרחשת פגיעה מהותית ב"ערכים המוגנים" להם מחויב עובד ציבור: מעשה שנעשה במצב של ניגוד עניינים מהותי (מובאת בחוק המוצע הגדרה של מצב זה), קבלת טובת הנאה ושימוש במידע פנים שלטוני. לשם יצירת איזון, בחוק המוצע מובאת גם רשימת הגנות היוצרות מנגנון שיגן על עובד הציבור במקרים שמטבעם אין זה ראוי שיהוו עבירה פלילית של הפרת אמונים.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
א' בשבט התשפ"ג (23.01.2023)

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חברי הכנסת מטעם הוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי של הכנסת:

הצעת חוק למניעת הטרדה מינית (תיקון מס' 16) (הרחבת תחולה לעניין קבלן שירות), התשפ"ד-2024

1. תיקון סעיף 2 בחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 2, בהגדרה "קבלן כוח אדם", אחרי "קבלן כוח אדם" יבוא "קבלן שירות" ובמקום "כהגדרתו" יבוא "כהגדרתם".
2. תיקון סעיף 9 בחוק העיקרי, אחרי "באמצעות קבלן כוח אדם" יבוא "ועל מומין שירות המקבל שירות מאדם באמצעות קבלן שירות".
3. תיקון חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988 –
(1) בסעיף 1, במקום ההגדרה "מעסיק בפועל" ו"קבלן כוח אדם" יבוא:
"מעסיק בפועל", "קבלן כוח אדם" ו"קבלן שירות" – כהגדרתם בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996;
(2) בסעיף 7(ג), אחרי "באמצעות קבלן כוח אדם" יבוא "ועל מומין שירות המקבל שירות מאדם באמצעות קבלן שירות".

ד ב ר י ה ס ב ר

להעניק גם להם את ההגנה הניתנת לפי החוק לעובדים מן המניין ולעובדים המועסקים באמצעות קבלני כוח אדם, ולהחיל גם על מומין השירות ועל עובדים אלה את תחולת החוק.

מוצע להגדיר קבלן שירות כמי שמספק שירותים בתחום השמירה והאבטחה ובתחום הניקיון, כפי שמוגדר גם בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996. בעת הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית תבחן הוועדה לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי של הכנסת אם להרחיב את תחולת חוק למניעת הטרדה מינית על נותני שירותים ומומיני שירותים נוספים וזאת בשם לב לזיקה של עובדי נותני השירותים למקום העבודה ושילובם בו, ואם יש צורך בכך – לקבוע התאמת לעניין החובות שיחולו על מומיני השירות.

סעיף 3 סעיף 7 לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988, מחיל את ההגנה הניתנת לעובד מפני פגיעה על רקע הטרדה מינית גם על עובדים המועסקים באמצעות קבלן כוח אדם. כתיקון משלים לתיקון המוצע בסעיף 9 לחוק למניעת הטרדה מינית, מוצע להחיל גם הוראה זו על עובדים המועסקים באמצעות קבלן שירות.

כללי חוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998 (להלן – חוק למניעת הטרדה מינית), קובע איסורים בדבר הטרדה מינית והתנכלות הנובעת ממנה, ולפיו הטרדה מינית היא עבירה פלילית ועוולה אזרחית המזכה בפיצויים.

כיוון ששיעור ניכר ממקרי ההטרדה המינית מתרחשים במקומות עבודה, ראה המחוקק לנכון לקבוע אמצעים שונים שעל מעסיק לנקוט כדי למנוע הטרדה מינית במסגרת יחסי העבודה, ובהם החובה לקבוע דרך יעילה להגשת תלונה על הטרדה מינית והחובה לטפל ביעילות במקרה של הטרדה מינית או של התנכלות ולעשות כל שביכולתו כדי למנוע הישנות של המעשים האמורים ולתקן את הפגיעה שנגרמה למתלונן או למתלוננת.

סעיפים סעיף 9 לחוק למניעת הטרדה מינית מרחיב את 1 ו-2 תחולתו גם על מי שמעסיק עובד של קבלן כוח אדם אך אינו מחיל חובה דומה על עובד של קבלן שירות המועסק אצל מומין השירות, צורת העסקה שרווחת בשנים האחרונות. עם העובדים המועסקים בדרך זו נמנים עובדים בתחום השמירה והאבטחה ובתחום הניקיון, כיוון שלרוב, עובדים אלה מועסקים במשרות וטרות והם משתייכים לאוכלוסיות מוחלשות, ראוי

יוזמים: חברי הכנסת מרב מיכאלי, שרון ששי גואטה, שלי טל מירון

1. הצעות חוק מס' 2705/25 (מספר פנימי: 2201297) ו-3561/25 (מספר פנימי: 2207234); הועברו לוועדה ביום כ"ג בתמוז התשפ"ד (12 ביולי 2023).
2. ס"ח התשנ"ח, עמ' 166; התשפ"ג, עמ' 666.
3. ס"ח התשמ"ח, עמ' 38; התשפ"ה, עמ' 914.

מזכירות הממשלה

החלטה מספר חק/546 של ועדת השרים לענייני חקיקה מיום 09.07.2023 אשר צורפה לפרוטוקול החלטות הממשלה וקבלה תוקף של החלטת ממשלה ביום 20.07.2023 ומספרה הוא 805(חק/546).

805(חק/546). הצעת חוק למניעת הטרדה מינית (תיקון - הרחבת תחולה על עובד של קבלן שירות המועסק אצל מזמין השירות), התשפ"ג-2023 של חה"כ ששון ששי גואטה ושלי טל מירון (פ/3561)

השר יואב קיש פותח את הדיון.

בדיון משתתפים: השר יואב קיש וה"ח משה בא-גד, שרון קהלני, מוטי בבצ'יק ונציגת משרד המשפטים.

(פה אחד)

מחליטים, בהתאם לסעיף 66 בתקנון לעבודת הממשלה, לתמוך בקריאה הטרומית בהצעת חוק למניעת הטרדה מינית (תיקון - הרחבת תחולה על עובד של קבלן שירות המועסק אצל מזמין השירות), התשפ"ג-2023 של חה"כ ששון ששי גואטה ושלי טל מירון (פ/3561) כפוף לתנאים האלה:

א. המשך הליכי החקיקה יקודמו בהסכמת משרד המשפטים ובתיאום עם משרד העבודה.

ב. הצעת החוק תוחזר לדיון בוועדת השרים לענייני חקיקה לפני הקריאה הראשונה.

הערה